

ORSZÁGOS ERDÉSZETI FŐIGAZGATÓSÁG

ÚTMUTATÓ
A VADGAZDÁLKODÁSRA VONATKOZÓ
HATÁLYOS RENDELKEZÉSEKHEZ

KÖZGAZDASÁGI ÉS JOGI KÖNYVKIADÓ

Országos Erdészeti Egyesület
Wagner Károly Erdészeti Szakkönyvtár

Lejtári szám:

141/2017

ÚTMUTATÓ

III.

A VADGAZDÁLKODÁSRA VONATKOZÓ
HATÁLYOS RENDELKEZÉSEKHEZ

OEE Könyvtár
ÁII.EII. 2020

KÖZZÉTESZI
AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI FŐIGAZGATÓSÁG

KÖZGAZDASÁGI ÉS JOGI KÖNYVKIADÓ
BUDAPEST 1962

Összeállította

dr. Bertóti István

és

dr. Medveczky István

A kéziratot átnézte:

Varga Domokos

A tárgymutatót készítette:

Fock Béláné

A kiadásért felel a Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó igazgatója.
Felelős szerkesztő: dr. Popovics Béla. Műszaki vezető: Király Ernő
Műszaki szerkesztő: Bruder István

TARTALOM

Előszó	5
<i>A vadgazdálkodás és a vadászat fogalma, rendeltetése</i>	9
<i>A vadgazdálkodás tárgya. A vad tulajdona</i>	11
<i>A vadászati jog</i>	13
<i>Vadászterületek</i>	18
<i>A vadgazdálkodás irányítása és igazgatása. Országos</i>	
<i>Vadgazdálkodási és Vadászati Tanács</i>	20
<i>A vadgazdálkodás és a vadászat irányítása</i>	20
<i>Országos Vadgazdálkodási és Vadászati Tanács</i>	22
<i>A vadászat gyakorlásának feltételei</i>	24
<i>Személyi feltételek</i>	24
<i>Területi feltételek</i>	26
<i>Baleseti biztosítás</i>	27
<i>Állami vadászvizsga</i>	28
<i>Vadásztársaságok</i>	28
<i>Haszonbérliő vadásztársaságok</i>	32
<i>Vadásztársaságok Országos Egyesülete</i>	34
<i>Vadgazdálkodás</i>	36
<i>Alapelvek</i>	36
<i>A vadgazdálkodás részletes szabályai</i>	38
a) Vadfajok	38
b) A vadászatra jogosított kötelezettségei	40
c) Vérfelfrissítés, vadtelepítés	45
d) Általános érvényű vadgazdálkodási rendelkezések	47
<i>A vadászat gyakorlása mesterséges halastavakon</i>	53
<i>Vadászati tilalmak</i>	54

Vadörök	58
A vadgazdálkodással kapcsolatos károk megtérítése . .	62
A felelősség esetei. Vadkár	62
A vadkár-térítési eljárás	70
Vadgazdálkodási alap	76
A vadgazdálkodás érdekeinek védelme hatósági eljárások útján	77
A törvény és végrehajtási rendeletének hatálybalépítésével kapcsolatos rendelkezések	82
Tárgymutató	85

ELŐSZÓ

Az erdőkről és a vadgazdálkodásról szóló 1961. évi VII. törvény 1. §-a a vadgazdálkodással kapcsolatban a törvény céljaként azt szabja meg, hogy a *vadgazdálkodás és a vadászat minél jobban megfeleljen népgazdasági rendeltetésének és segítse elő vadgazdálkodási kultúránk továbbfejlesztését.*

Ahhoz, hogy a hivatásos és sportvadászok, valamint a vadgazdálkodók a törvény e célkitűzését minél tökéletesebben megvalósíthassák — a vadgazdálkodás és vadászat szakismeretein túl —, kitűnően kell ismerjék mindazokat a hatályos jogszabályokat, vagyis a törvényeket, rendeleteket, amelyek valamilyen vonatkozásban a vadgazdálkodás vagy a vadászat területét érintik.

Az Országos Erdészeti Főigazgatóság mint a vadgazdálkodás és vadászat országos irányító szerve és felelőse, éppen ezért jelen Útmutató kiadását határozta el. Ebben az Útmutatóban az 1961. évi VII. törvénynek a vadgazdálkodásra és a vadászatra vonatkozó szabályait, mint vezető normákat, továbbá az ezek végrehajtására kiadott kormányrendelet valamennyi szabályát felvettük, az azok egyöntetű értelmezéséhez és helyes végrehajtásához szükséges magyarázatokkal kiegészítve.

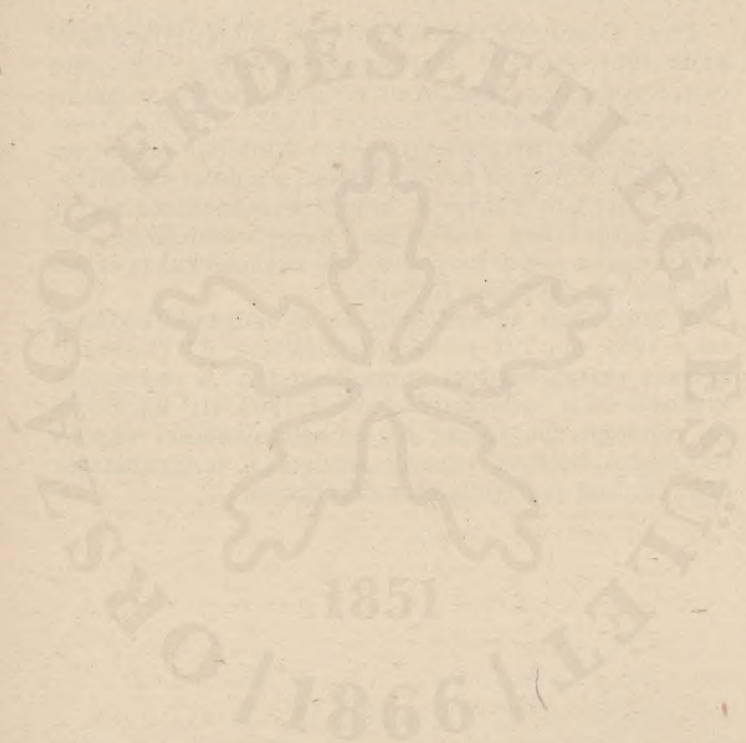
Reméljük, hogy ennek az Útmutatónak a kiadásával az erdőkről és a vadgazdálkodásról szóló törvény előljáróban kiemelt céljának megvalósításához igen fontos és nélkülözhetetlen segédeszközt adtunk vadgazdálkodóink és vadászaink kezébe.

Budapest, 1962. május hó.

dr. Balassa Gyula
miniszterhelyettes,
az Országos Erdészeti Főigazgatóság
vezetője

Ez az Útmutató az erdőkről és a vadgazdálkodásról szóló 1961. évi VII. törvénynek a vadgazdálkodásra és a vadászatra vonatkozó rendelkezésein, valamint az ezek végrehajtására kiadott 1/1962. (II. 9.) Korm. sz. rendeleten alapszik és ezeket általában szószerint idézi. A törvény és a végrehajtási rendelet rendelkezéseit azonban ellátja a helyes értelmezésükhöz és végrehajtásukhoz szükséges magyarázatokkal, továbbá egyéb jogszabályokra való utalásokkal is és velük szerves egységbe foglalja.

A könyvben az erdőkről és a vadgazdálkodásról szóló 1961. évi VII. törvény (rövidítése: EVT) rendelkezései **vastag betűvel** vannak szedve. A vadgazdálkodásról és a vadászatról szóló 1/1962. (II. 9.) Korm. sz. rendelet rövidítése: R., és rendelkezései vékony (normális) betűvel vannak szedve. A magyarázatok *dőlő betűvel* szerepelnek a szövegben.

A VADGAZDÁLKODÁS ÉS A VADÁSZAT FOGALMA, RENDELTETÉSE

A vadgazdálkodás hegyes, dombos és síkvidékeken, erdős és erdőtlen területeken egyaránt folytatható termelő tevékenység, amely a mezőgazdálkodáshoz és az erdőgazdálkodáshoz hasonlóan a népgazdaság egyik önálló termelési ága.

A vadgazdálkodás körébe tartozik a vadállomány védelmével, fejlesztésével és hasznosításával kapcsolatos minden tevékenység. A vadászat ennél jóval szűkebb fogalom: a vadállomány arra alkalmas részének meghatározott mértékű elejtését, elfogását jelenti. A mezőgazdasággal összehasonlítva: a vadászat csak a betakarításnak felel meg, a vadgazdálkodás viszont az egész termelőmunkának. Ezért említi az EVT és az R. a vadgazdálkodást első és a vadászatot a második helyen. Fogalmukat is ilyen sorrendben határozza meg.

Vadgazdálkodás a hasznos vad állományának fejlesztésére, a kártékony vad számának megfelelő mértékben való csökkentésére, úgyszintén a vad hasznosítására irányuló tervszerű tevékenység. [R. 1. § (1) bek.]

Az R. alkalmazásában a vad hasznosításán elsősorban nem kereskedelmi tevékenységet kell érteni, hanem az élővadnak a mező- és erdőgazdálkodás érdekeit is szolgáló, illetve figyelembe vevő hasznosítását.

Vadászat a vad elejtése, elfogása, illetve az erre irányuló közvetlen tevékenység. [R. 1. § (2) bek.]

Vadászatra irányuló közvetlen tevékenységet foly-

tat az a személy, aki vad elejtésére haladéktalanul felhasználható eszközzel felszerelve tartózkodik valamely vadászterületen, például bár töltetlen, de tok nélküli, összerakott vadászfegyverrel. Nem tekinthető vadászatnak viszont, ha az illető a fegyvert tokban hordja magával.

A vad elfogására alkalmas eszközzel való tartózkodás valamely vadászterületen tehát mindenképpen vadászatra irányuló közvetlen tevékenységnek, vagyis vadászatnak minősül.

A vadgazdálkodásnak, mint termelési ágak, első sorban a társadalom érdekeit kell szolgálnia. A vadgazdálkodás és a vadászat népgazdasági jelentőségét hangsúlyozza az EVT, midőn célját ebben a vonatkozásban így határozza meg:

A törvény célja, hogy ... a vadgazdálkodás és a vadászat minél jobban megfeleljen népgazdasági rendeltetésének, illetve elősegítse vadgazdálkodási kultúránk továbbfejlesztését. (EVT 1. §.)

A VADGAZDÁLKODÁS TÁRGYA. A VAD TULAJDONA

A vadgazdálkodás tárgya: a vad. Az EVT és az R. hatálya azonban nem mindenféle vadra terjed ki, hanem — ahogy ez az R. 24. § (1) bekezdéséből értelem-szerűen következik — csak a Magyarországon honos vagy előforduló vadfajokra. Rendelkezései nem alkalmazhatók tehát pl. a tigrisre, oroszlánra és általában mindazokra a vadállatfélékre, amelyeket más országokból hoznak be és aztán fogva tartanak, többnyire ketrechen.

A felszabadulás előtt a szabadon élő vad „uratlan dolog” volt, vagyis nem volt senkinek a tulajdonában, a vadászati jog pedig a földterülethez kapcsolódott. A felszabadulás után a vad állami tulajdonná vált. A vad állami tulajdonát tartotta fenn az 1957. évi 43. sz. törvényerejű rendelet, a Magyar Népköztársaság Polgári Törvénykönyve (1959. évi IV. törvény), és ugyanilyen értelemben rendelkezik az EVT is, amikor kimondja:

A vad az állam tulajdona. [EVT 32. § (1) bek.]

A Polgári Törvénykönyv (89. §) szerint az állami szocialista tulajdon a munkásosztály vezette dolgozó nép államának tulajdona. Az állami szocialista tulajdon elsősorban az alapvető termelési eszközökre és a népgazdaság számára döntően fontos más vagyontárgyakra terjed ki és az ország jólétének, erejének legfőbb anyagi alapja és biztosítója.

Annak, hogy a vad az állam tulajdona, polgári jogi és büntetőjogi következményei vannak. Polgári jogi

következménye általában az, hogy a vadászterületen szabadon élő vad, mint vagyontárgy tekintetében az állami szocialista tulajdonra vonatkozó jogszabályok az irányadók. Mivel pedig az állami szocialista tulajdon védelme a Magyar Népköztársaság polgárainak alapvető kötelessége, a vad védelme is fokozott gondosságot kíván mindenkitől.

Büntetőjogi tekintetben mivel a vad állami, tehát egyúttal társadalmi tulajdonban is van, reá is vonatkoznak a Magyar Népköztársaság Büntető Törvénykönyvének (1961. évi V. törvény) a társadalmi tulajdont fokozott büntetőjogi védelemben részesítő rendelkezései. Így pl. a vad jogtalan eltulajdonításával elkövetett, társadalmi tulajdont károsító lopás bűntettének hat hónaptól öt évig terjedő szabadságvesztés a büntetése.

A vad azonban csak addig az állam tulajdona, amíg szabadon él, mivel

a vadászterületen elejtett, elfogott, illetőleg elhullott vad a vadászatra jogosított tulajdonába kerül.
[ÉVT 34. § (2) bek.]

Nem mindenféle vadászterületen szabad bármilyen vadfajra vadászni. Az R. értelmében apróvadas vadászterületen pl. szarvast nem szabad lőni. Ebből az következik, hogy ha apróvadas vadászterületen ejtenek vagy fognak el pl. szarvast, illetve a szarvas ott hullik el, az apróvadas vadászterület jogosítottja ezzel nem szerzi meg a szarvas tulajdonjogát. Ilyenkor a szarvast annak kell átadni, aki az apróvadas vadászterülethez legközelebb eső nagyvadas vadászterületen jogosult a vadászatra.

A VADÁSZATI JOG

A vadászati jog a vad elejtésének, befogásának jogát jelenti. Abból, hogy maga a vad az államé, következik, hogy elejtése, befogása is az állam joga. Ezért mondja ki az EVT, hogy

a vadászati jog az ország egész területén az államot illeti. [32. § (2) bek.]

Az állam az őt illető vadászati jogot részben a saját gazdaságai, részben más szervek részére való átruházással hasznosítja.

Az állam a vadászati jogot állami erdőgazdaságok, állami vadgazdaságok és állami gazdaságok útján saját kezelésben (üzemi kezelés), vadásztársaságok részére történő haszonbérbeadás, illetőleg termelőszövetkezetek részére történő átengedés, végül bérkilövés útján hasznosítja. [EVT 33. § (1) bek.]

Az állami vadgazdaság a vadgazdálkodást fő üzemágként, az állami erdőgazdaság pedig melléküzemágként folytatja. [R. 4. § (1) bek.]

Az állami vadgazdaságok költségvetési szervek, amelyeket kifejezetten vadgazdálkodás folytatása céljából hoznak létre. Az állami erdőgazdaságok állami vállalati formában működnek és főfeladatuk az erdőgazdálkodás. A Budavidéki Állami Erdő- és Vadgazdaság költségvetési szerv, amelynek főfeladata a vadgazdálkodás, de erdőgazdálkodást is folytat.

Az állami, kísérleti, cél- és tangazdaság (a továbbiakban: állami gazdaság) a vadgazdálkodást a kezelésében levő területen — az országos erdészeti ható-

sághoz történt bejelentés után — melléüzemágként folytathatja, ha a területet vadászterületté minősítették. [R. 4. § (2) bek.]

Az állami gazdaságnak azt a szándékát, hogy a kezelésében levő területen melléüzemágként vadgazdálkodást kíván folytatni, azért kell bejelentenie az országos erdészeti hatóságnak, mivel az országos erdészeti hatóság vezetője — az R. 8. §-a alapján — az állami gazdaságok által folytatott vadgazdálkodás tekintetében is szakmai irányítást gyakorol.

Mezőgazdasági termelőszövetkezet (a továbbiakban: termelőszövetkezet), ha a használatában levő területet vadászterületté minősítették és vadásztársaságot alakít, vadásztársasága részére az országos erdészeti hatóság vezetőjétől a vadászati jog átengedését igényelheti. [R. 4. § (3) bek.]

A termelőszövetkezet azelőtt melléüzemágként folytatta a vadgazdálkodást és a vadászati jogot vadásztársasága útján gyakorolta. Az R. alapján a vadgazdálkodás megszűnik a termelőszövetkezet melléüzemága lenni. A vadászati jogot az állam nevében az országos erdészeti hatóság vezetője a termelőszövetkezeti vadásztársaság részére engedi át.

Az átengedett vadászati jog hasznosításáért a termelőszövetkezeti vadásztársaság vadgazdálkodás-fejlesztési hozzájárulást köteles fizetni. A hozzájárulás mértékét az Országos Vadgazdálkodási és Vadászati Tanács által megállapított irányelvek alapján az országos erdészeti hatóság vezetője határozza meg. A hozzájárulás összege nem haladhatja meg a haszonbérlo vadásztársaság által a hasonló vadászterület után fizetett haszonbér egyharmad részét. [R. 4. § (4) bek.]

Vadászati jogot haszonbérbeadni csak jóváhagyott alapszabállyal működő vadásztársaság részére lehet. [EVT. 33. § (2) bek.]

Vadászterület haszonbérletére alakult vadásztársaság vadgazdálkodást a kijelölt területen akkor folytathat, ha alapszabályát jóváhagyták és a vadászati jogot részére haszonbérbeadták. [R. 4. § (5) bek.]

Az állami vadgazdaság, állami erdőgazdaság, állami gazdaság, termelőszövetkezeti és haszonbérelő vadásztársaság (a továbbiakban: vadászatra jogosított) a vadászati jogot át nem ruházhatja és a — 6. §, valamint a 19. § (2) bekezdésében meghatározott kivételekkel — haszonbérbe nem adhatja. [R. 5. § (1) bek.]

Az R. 6. §-a értelmében az állami vadgazdaság, állami erdőgazdaság, állami gazdaság, termelőszövetkezeti és haszonbérelő vadásztársaság szerződést köthet bérkilövés engedélyezésére. A 19. § (2) bekezdése két kivételt tesz a vadászati jog haszonbérbeadásának tilalma alól. A nagyvadas vadászterületeket akkor is az illetékes állami erdőgazdaság adja haszonbérbe, ha nem az ő kezelésében levő területről van szó, az apróvadas vadászterületet pedig szintén nem a kezelőjük, hanem a megyei mezőgazdasági szakigazgatási szerv adja haszonbérbe. A haszonbér az államot illeti.

Az R. a bérkilövésre alakult vadásztársaságot azért nem sorolja fel a vadászatra jogosítottak között, mivel az ilyen vadásztársaságnak nincsenek gazdálkodási feladatai.

Ha a termelőszövetkezeti vagy a haszonbérelő vadásztársaság az előző bekezdésben foglalt tilalmat megszegi, a vadászati jogot tőle el lehet vonni, illetve a haszonbérleti szerződést azonnali hatállyal fel lehet mondani. [R. 5. § (2) bek.]

A vadászati jog átruházására és haszonbérbeadására vonatkozó tilalom megszegése esetén a termelőszövetkezeti vadásztársaságtól az országos erdészeti hatóság vezetője — vagyis az, aki az állam nevében a jogot átengedte — vonja el a vadászati jogot. A haszonbérelő vadásztársaság haszonbérleti szerződését a haszonbérbeadó, vagyis az állami erdőgazdagság, illetve a megyei mezőgazdasági szakigazgatási szerv mondja fel ilyen esetben, azonnali hatállyal. A vadászati jog elvonásának, illetve a haszonbérleti jogviszony megszüntetésének ezekre az esetekre is vonatkozik az, hogy előzőleg a MAVOSZ-t meg kell hallgatni.

A vadászatra jogosított bérkilövésre szerződést köthet magánszemélyekkel és bérkilövésre alakult vadásztársaságokkal; külföldi állampolgárokkal a szerződést az országos vadkereskedelmi szerv közbenjöttével kell megkötni. A szerződés a vadászatra jogosított jogait és kötelezettségeit nem érinti [R. 6. § (1) bek.]

A vadászatra jogosított, aki a vadgazdálkodást folytatja, maga is vadászhat azon a területen, amelyre bérkilövést engedélyezett, vadászati tevékenységével azonban a bérkilövés eredményességét nem veszélyeztetheti.

Magyar állampolgár bérkilövésre akkor köthet szerződést, ha 18. életévét betöltötte és vadászfegyver tartására engedélye van. [R. 6. § (2) bek.]

A megfelelő életkor és a vadászfegyver-tartási engedély a bérkilövésre szerződni kívánó külföldi állampolgárnál nem előfeltétel.

A bérkilövésre alakult vadásztársaság tagja és a bérkilövésre szerződött magánszemély jogosult díj el-

lenében a szerződésben meghatározott vadat a kijelölt területen elejteni; egyéb jogait és kötelezettségeit a szerződés határozza meg. [R. 6. § (3) bek.]

A bérkilövésre kötött szerződésekhez az országos erdészeti hatóság vezetőjének jóváhagyása szükséges. A bérkilövés díjait és egyéb feltételeit az országos erdészeti hatóság vezetője állapítja meg. [R. 6. § (4) bek.]

Az országos erdészeti hatóság vezetője a bérkilövésre kötött szerződést csak akkor hagyja jóvá, ha abban a vadászat helyére nézve nincs megállapodás.

VADÁSZTERÜLETEK

Vadgazdálkodást és vadászatot (a továbbiakban: vadgazdálkodás) csak olyan területen szabad folytatni, amely önálló gazdálkodási egység. [R. 2. § (1) bek.]

Az önálló vadgazdálkodási egység (a továbbiakban: vadászterület) apróvadas vagy nagyvadas vadászterület. [R. 2. § (2) bek.]

Önálló vadgazdálkodási egységnek olyan terület tekinthető:

a) amelyen a vad megfelelő életfeltételeket (vizet, élelmet) és védelmet (vadrejtő sűrűket, csendereseket) találhat és

b) amelynek kiterjedéséből arra lehet következtetni, hogy figyelembe véve a hasznos vadfajok mozgási körét, állandóan tartózkodik rajta vad.

Apróvadasnak az a vadászterület minősíthető, amelyen — tűzok kivételével — nem tartózkodik állandóan nagyvad.

Nagyvadas jelleg megállapítására abban az esetben lehet javaslatot tenni, ha a területen szarvas, dám, vaddisznó, muflon, illetve — egy tagban levő nagyobb erdőben vagy több kisebb erdőtagban — őz tenyészik.

Az egyes területek vadászterületté minősítésére, vadászterületi jellegének megállapítására és határainak kijelölésére az országos erdészeti hatóság vezetője részére kell javaslatot tenni. A javaslatot a területileg illetékes megyei, fővárosi, megyei jogú városi tanács végrehajtó bizottságának mezőgazdasági szakigazgatási szerve (a továbbiakban: megyei mezőgaz-

dasági szakigazgatási szerv) és az állami erdőgazdaság együttesen terjeszti elő. [R. 3. § (1) bek.]

A vadászterületek határait ezelőtt a földművelésügyi miniszter állapította meg, nagyvadas vadászterületek tekintetében az Országos Erdészeti Főigazgatóság vezetőjével egyetértésben. Az R. hatálybalépése óta az ország egyes területeinek vadászterületté minősítése, a vadászterületek jellegének megállapítása és határainak kijelölése az országos erdészeti hatóság vezetőjének hatáskörébe tartozik.

Az egyes területek vadászterületté minősítésére, vadászterületi jellegének megállapítására és határainak kijelölésére a megyei mezőgazdasági szakigazgatási szerv és az állami erdőgazdaság mindig együttesen terjeszti elő javaslatát. Ha véleményeltérés van közöttük, a javaslatban külön-külön fel kell tüntetni a megyei mezőgazdasági szakigazgatási szerv és az erdőgazdaság álláspontját.

A javaslatok alapján az országos erdészeti hatóság vezetője az ország egyes területeit vadászterületté minősíti, a vadászterületek nagyvadas vagy apróvadas jellegét megállapítja és a vadászterületek határait kijelöli. [R. 3. § (2) bek.]

A vadászterületek határait a vadgazdálkodás követelményeinek figyelembevételével, a vad életfeltételeire, mozgási körére és védelmének biztosítására tekintettel úgy kell kijelölni, hogy a vadászterületeket feltűnő, természetes vagy mesterséges határvonalak válasszák el egymástól. [R. 3. § (3) bek.]

Az országos erdészeti hatóság vezetője a vadászterületek kijelölésekor csak a tartós természetes vagy mesterséges határvonalakat veszi figyelembe.

A VADGAZDÁLKODÁS IRÁNYÍTÁSA ÉS IGAZGATÁSA. ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ÉS VADÁSZATI TANÁCS

A vadgazdálkodás és a vadászat irányítása

Ahogy az EVT általános indokolása hangsúlyozza, a törvény a vadgazdálkodás és a vadászat egységes irányítását hazánk értékes vadállományának védelme és fejlesztése érdekében valósította meg. Az EVT vonatkozó rendelkezése így hangzik:

A vadgazdálkodás és a vadászat, valamint a vadállomány hasznosítása egységes irányítását az Országos Vadgazdálkodási és Vadászati Tanács (a továbbiakban: Tanács) által megállapított irányelvek alapján az országos erdészeti hatóság vezetője látja el. [35. § (1) bek.]

Az országos erdészeti hatóság jelenleg az Országos Erdészeti Főigazgatóság, amely három termelési ág: az erdőgazdálkodás, a vadgazdálkodás és a faipar területén gyakorol országos hatáskörű felügyeleti, irányító és igazgatási funkciót.

A Főigazgatóság a Minisztertanács felügyelete alatt működik. Élén miniszter első helyettesi rangban az Országos Erdészeti Főigazgatóság vezetője áll. A Főigazgatóság közbenső irányító szervezet nélkül, a felügyelete alá tartozó állami erdőgazdaságok, állami vadgazdaságok, erdőrendezőségek, faipari és egyéb vállalatok, intézetek és egyéb költségvetési szervek, valamint a tanácsi mezőgazdasági szervezet erdészeti és vadászati igazgatási munkájának felügyelete útján hajtja végre feladatait.

Az országos erdészeti hatóság vezetője az állami vadgazdaságok és az állami erdőgazdaságok keretében folyó vadgazdálkodást közvetlenül irányítja, az ál-

lami gazdaságok, a termelészövetkezeti és haszonbérlo vadásztársaságok által folytatott vadgazdálkodás tekintetében pedig szakmai irányítást gyakorol. (R. 8. §.)

A hazai vadgazdálkodás egyöntetű fejlesztése érdekében szükséges, hogy az országos erdészeti hatóság vezetője a felügyelete alatt nem álló szervek vadgazdálkodására is befolyást gyakoroljon. Az R. ezért biztosítja részére a szakmai irányítás jogát az állami gazdaságok, valamint a termelészövetkezeti és haszonbérlo vadásztársaságok vadgazdálkodása tekintetében.

A bérkilövésre szerződött vadásztársaságok és magánszemélyek nem folytatnak vadgazdálkodást. Az Országos Erdészeti Főigazgatóság vezetője azonban a bérkilövést engedélyező szerv felügyelete, illetve szakmai irányítása révén a szerződések kötésére, s így közvetve a bérkilövők vadászatára is befolyást gyakorol.

A vadgazdálkodással kapcsolatos igazgatási feladatokat — ha jogszabály másként nem rendelkezik — első fokon a megyei mezőgazdasági szakigazgatási szerv, másodfokon az országos erdészeti hatóság látja el. [R. 10. § (1) bek.]

A megyei mezőgazdasági szakigazgatási szerv a megyei szintű tanács végrehajtó bizottságának mezőgazdasági osztálya, ahol a vadgazdálkodással kapcsolatos ügyeket az erdészeti-vadászati felügyelő intézi. Az országos erdészeti hatóság a másodfokú ügyintézkést vadászati osztálya útján végzi.

A tanácsi végrehajtó bizottságok mezőgazdasági szakigazgatási szerveinek vadgazdálkodással kapcsolatos igazgatási munkája felett a felügyeletet az országos erdészeti hatóság gyakorolja. [R. 10. § (2) bek.]

Az országos erdészeti hatóság a vadgazdálkodással kapcsolatos igazgatási feladatok helyes elvégzése érdekében kötelező irányelveket állapít meg a tanácsi mezőgazdasági szakigazgatási szervek részére.

Országos Vadgazdálkodási és Vadászati Tanács

Az Országos Vadgazdálkodási és Vadászati Tanácsot az EVT hívta életre. Fontos szerepét az R. is hangsúlyozza.

A Tanács elnöke az országos erdészeti hatóság vezetője; tagjait a Minisztertanács nevezi ki. [EVT. 35. § (2) bek.]

A Tanács tagjainak száma húsz fő. A Minisztertanács a Tanácsba tíz személyt a földművelésügyi miniszter, tíz személyt pedig az országos erdészeti hatóság vezetőjének előterjesztésére nevez ki. [R. 9 § (2) bek.]

A Tanács összetételéről és működéséről az EVT, illetőleg az R. a következőképpen rendelkezik:

Az Országos Vadgazdálkodási és Vadászati Tanács a vadgazdálkodás érdekeit összehangolja az erdő- és mezőgazdálkodás érdekeivel, és a vadgazdálkodás egységes fejlesztése céljából irányelveket állapít meg. [R. 9. § (1) bek.]

A vadgazdálkodás egységes irányítását az országos erdészeti hatóság vezetője látja el. [R. 7. § (1) bek.]

Az országos erdészeti hatóság vezetője az előző bekezdésen alapuló hatáskörében az Országos Vadgazdálkodási és Vadászati Tanács által megállapított irányelvek alapján jár el. [R. 7. § (2) bek.]

A Tanács működésével kapcsolatos ügyviteli tennivalókat az országos erdészeti hatóság látja el. [R. 9. § (3) bek.]

Az Országos Vadgazdálkodási és Vadászati Tanácshoz intézett felterjesztéseket, kérelmeket, javaslatokat stb. az országos erdészeti hatóság (Országos Erdészeti Főigazgatóság, Budapest, V. Kossuth Lajos tér 11. sz.) címére kell küldeni.

A VADÁSZAT GYAKORLÁSÁNAK FELTÉTELEI

Személyi feltételek

Vadászni — a (3)—(5) bekezdésekben foglalt kivételekkel — csak személyre szóló vadászbíró birtokában szabad. [R. 11. § (1) bekezdésének első mondata.]

Az 1957. évi 43. sz. törvényerejű rendelet a vadászatot csak annak engedte meg, aki személyére szóló vadászbíróval rendelkezett. Az R. eltörli az általános vadászbíró kiváltási kötelezettséget és vadászbíró nélkül is lehetővé teszi a vadászatot a hivatásos vadászok meghatározott köre, valamint a megfelelő engedéllyel rendelkezők és a bérkilövési szerződés alapján vadászók részére.

Vadászbíró az kaphat, aki 18. életévét betöltötte, megélhetést biztosító foglalkozása vagy jövedelme van, illetőleg eltartott, vadászársaság tagja, vadászbíróval tartására szóló érvényes engedélye van és vadászbíróját három éven belül nem vonták tőle vissza. [R. 11. § (1) bekezdésének második mondata.]

Az 1957. évi 43. sz. törvényerejű rendelet a vadászbíró kiadását meghatározott személyi feltételekhez kötötte. Az R. bizonyos személyi feltételeket továbbra is fenntart, egyeseket azonban módosít vagy elhagy.

Fenntartja azt a feltételt, hogy a kérelmező

a) 18. életévén túl legyen,

b) vadászársasági tag legyen és

c) vadászbíróval tartási engedéllyel rendelkezék.

A vadászbíró kiadását nem köti viszont a magyar állampolgársághoz. Ahelyett, hogy a kérelmező ne űzze a vadászatot kereső foglalkozásként, azt a feltételt szabja, hogy megélhetést biztosító foglalkozással

vagy jövedelemmel rendelkeznek, illetve eltartott legyen. A feddhetetlen előélet helyett pedig annyi a feltétele, hogy a kérelmező olyan személy legyen, akitől három éven belül nem vontak vissza vadászjegyet.

A vadászjegyet a megyei mezőgazdasági szakigazgatási szerv adja ki. A vadászjegy — ha jogszabály másként nem rendelkezik — illetékköteles. [R. 11. § (2) bek.]

A vadászjegy illetékére az illetékekről szóló 6470—52. (XII. 31.) P. M. sz. rendelet az irányadó.

Vadászjegy nélkül vadászhatnak az állami vadgazdaságok, állami erdőgazdaságok, állami gazdaságok vadászati munkakörben foglalkoztatott dolgozói, a vadásztársaságok vadőrei és azok, akiknek az országos erdészeti hatóság vezetője erre esetenként engedélyt ad. [R. 11. § (3) bek.]

A hivatásos vadászok közül csak az ebben a bekezdésben említettek vadászhatnak vadászjegy nélkül.

Az országos erdészeti hatóság vezetője esetenként korlátozás nélkül bárkinek engedélyt adhat a vadászatra.

Állami tulajdonban levő — nem névre kiadott — vadászfegyverrel, a fegyvert birtokában tartó állami vállalat (szerv) igazgatója, illetve vezetője engedélyével és az általa meghatározott területen 18. életévét betöltött személy vadászjegy nélkül vadászhat. [R. 11. § (4) bek.]

Ez a rendelkezés az úgynevezett „kartonos” puskával való vadászatra vonatkozik.

A bérkilövésre szerződött magánszemélyek tekintetében a vadászjegyet a szerződés jóváhagyása [6. § (4) bek.] pótolja. [R. 11. § (5) bek.]

A 6. § (4) bekezdés szerint a bérkilövésre kötött

szerződésekhöz az országos erdészeti hatóság vezetőjének jóváhagyása szükséges. A rendelkezés a bérkilövésre szerződött magyar és külföldi állampolgárookra egyaránt vonatkozik.

Állami vadgazdaság, állami erdőgazdaság és állami gazdaság vadászati munkakörben csak olyan személyt foglalkoztathat, aki 18. életévét betöltötte, a vadászfegyver tartásához szükséges személyi feltételeknek megfelel és vadászati szakképzettséggel rendelkezik. (R. 12. §.)

A vadászat bizonyos fokú érettséget, ezenkívül szakértelmet és egyéb személyi feltételeket megkövetelő, veszélyes tevékenység. Ezért szükséges, hogy az állami szervek kellően megválogassák a vadászatnál állandóan, hivatásszerűen foglalkozó személyeket, vadászati munkakörben csak olyan dolgozót foglalkoztassanak, aki megfelel a szabatosan meghatározott személyi követelményeknek.

Amennyiben a cselekmény nem büntett, szabálysértést követ el és 3000 Ft-ig terjedhető pénzbírsággal kell sújtani azt, aki vadászjegy nélkül, illetve úgy vadászik, hogy a vadászat gyakorlására jogosító, e rendelet 11. §-ában meghatározott személyi feltételeknek nem felel meg. [R. 53. § (1) bek.]

Aki sem vadászjegy kiváltásával, sem egyéb említett módon nem szerezte meg a személyét illető törvényes lehetőséget a vadászatra és mégis vadászik, azt a fenti rendelkezés alapján kell felelősségre vonni.

Területi feltételek

Az, aki a vadászat gyakorlása személyi feltételeinek megfelel (a továbbiakban: vadász), csak azon a vadászterületen vadászhat, amelyen azt a vadászatra

jogosított, illetve az országos erdészeti hatóság vezetője engedélyezi. [R. 13. § (1) bek.]

A tilalom megszegése szabálysértés:

Szabálysértést követ el és 3000 Ft-ig terjedhető pénzbírsággal kell sújtani azt a vadászt, aki... idegen vadászterületen a vadászatra jogosított, illetve az országos erdészeti hatóság vezetőjének engedélye nélkül vadászik. [R. 53. § (2) bek. b) pontja.]

Az országos erdészeti hatóság vezetője csak állami vadgazdaság, vagy állami erdőgazdaság üzemi kezelésében levő vadászterületre engedélyezi a vadászatot.

Sebzett vadat idegen vadászterületen csak az ott vadászatra jogosított engedélyével szabad követni. [R. 13. § (2) bek.]

Ha a vadászatra jogosított másként nem intézkedik, vadőrének hozzájárulását az ő engedélyének lehet tekinteni.

Baleseti biztosítás

Tekintettel a vadászat veszélyeire, az R. mindazokra figyelemmel van, akiknek testi épsége vagy vagyona a vadászat folytán sérelmet szenvedhet.

Aki vadászjegyet vált, a vadászjegy visszatartásának terhe mellett köteles baleseti felelősségi (szavatossági) biztosítást kötni. Vadászati munkakörben csak olyan személy alkalmazható, aki baleseti felelősségi (szavatossági) biztosítást kötött. (R. 14. §.)

Baleseti felelősségi (szavatossági) biztosítási szerződést a vadásztársasági tagoknak és a hivatásos vadászoknak kell kötniök. Azok, akiket az R. biztosításra kötelez, a szerződést az Állami Biztosítóval kö-

tik meg, ami a bélyeg kiszolgáltatásával — egy vadászati idényre — mentesíti a vadászjeggyel rendelkező személyt vagy hivatásos vadászt ama vagyoni kár viselése alól, amelyért jogszabály erejénél fogva azért tartozna kártérítéssel, mert Magyarország területén vadászás közben vadászfegyverrel személysérülést vagy tárgyrongálást okozott.

Az Állami Biztosító a vadász-szavatossági szerződést kötött személyt 5 Ft kiegészítő balesetbiztosítási díj fejében ugyanarra a vadászati idényre a vadászat közben előálló halál vagy állandó rokkantság esetére is biztosítja.

A biztosítási szerződéses jogviszonyra a polgári jog, különösen a Polgári Törvénykönyv szabályai az irányadók.

Állami vadászvizsga

A vadásztársaságok tagjai a vadászaton felül a vadgazdálkodás körébe vágó egyéb feladatokkal is foglalkoznak. Ezért mondja ki az R. hogy: A vadásztársaság tagjai állami vadászvizsgát kötelesek tenni. (R. 15. §.)

A rendelkezés egyaránt vonatkozik a haszonbérelő, a termelőszövetkezeti és a bérkilövő vadásztársaságok tagjaira.

VADÁSZTÁRSASÁGOK

A vadásztársaságok működésével kapcsolatban elsősorban azt kell leszögezni, hogy a vadásztársaság jogilag nem más, mint egyesület.

Az egyesületek szervezetét és működésének rendjét az egyesületekről szóló 1955. évi 18. sz. törvényerejű rendelet állapítja meg. Ezt a jogszabályt azon-

ban a vadásztársaságokra, mint egyesületekre nem lehet eltérés nélkül alkalmazni.

A vadászat rendszeres gyakorlásához ugyanis, ha az vadásztársaságon belül történik is, vadászfegyver tartására jogosító engedélyre van szüksége minden egyes tagnak. Az engedély elnyerése pedig különleges személyi feltételeket kíván meg. Másrészt azt is figyelembe kell venni, hogy a vadászok állami tulajdonban levő jelentős értékkel gazdálkodnak.

Az Országgyűlés felhatalmazást adott a Minisztertanácsnak (EVT 36. §), hogy a vadásztársaságok tekintetében az egyesületekre vonatkozó jogszabálytól eltérő rendelkezéseket is megállapíthasson.

A Minisztertanács a felhatalmazás alapján mondta ki: A vadásztársaságokra az egyesületekről szóló 1955. évi 18. sz. törvényerejű rendelet rendelkezéseit kell alkalmazni, e rendeletben foglalt eltérésekkel. (R. 16. §.)

A vadásztársaságok tekintetében tehát az 1955. évi 18. sz. törvényerejű rendeletről csak annyiban lehet eltérni, amennyiben az eltérést maga az R. állapítja meg.

A vadásztársaságokra a Magyar Vadászok Országos Szövetsége (MAVOSZ) mintaalapszabályt ad ki. A mintaalapszabályt a belügyminiszterrel egyetértésben az országos erdészeti hatóság vezetője hagyja jóvá. Az alapszabályt a mintaalapszabály szerint kell elkészíteni, és azt — a MAVOSZ javaslata alapján — a Belügyminisztérium hagyja jóvá. [R. 17. § (1) bek.]

Az újonnan alakuló vadásztársaságnak a mintaalapszabályt a MAVOSZ-tól kell igényelnie. A vadásztársaság, miután alapszabályát a mintaalapszabály szerint elkészítette, azt a MAVOSZ-nak küldi

meg. A MAVOSZ az alapszabályt és a hozzáfűzött javaslatát a Belügyminisztériumhoz terjeszti fel további intézkedés végett.

A vadásztársaságok felett a felügyeletet a megyei mezőgazdasági szakigazgatási szerv látja el. [R. 17. § (2) bek.]

Az egyesületekre vonatkozó általános szabályoktól ez a rendelkezés annyiban tér el, hogy míg az egyéb egyesületek felett a járási szintű tanács végrehajtó bizottságának illetékes szakigazgatási szerve is felügyeletet gyakorolhat, a vadásztársaság felügyeletét a megyei szintű szakigazgatási szerv látja el. A vadásztársaságok nyilvántartásbavételét, vagyonkezelésének ellenőrzését, törvényellenes határozatainak megsemmisítését tehát a megyei mezőgazdasági szakigazgatási szerv végzi, mint felügyeleti hatóság.

Az országos erdészeti hatóság vezetője azt a vadásztársaságot, amely olyan személy számára biztosít vadászati lehetőséget, aki a vadászat személyi feltételeinek nem felel meg, feloszlathatja. [R. 17. § (3) bek.]

Vadászatra jogosított állami szerv vezetőjével szemben, ha az illetéktelen személy számára biztosít vadászati lehetőséget, fegyelmi úton járnak el. A vadásztársaságok vezetőségével szemben azonban a megtorlásnak ez a módja nem lehetséges. Ezért helyez kilátásba a rendelkezés a vadásztársaság egészét érintő igen súlyos következményt arra az esetre, ha a vadásztársaság — legyen az akár haszonbérllő, termelőszövetkezeti vagy bérkilövő vadásztársaság — vadászati lehetőséget biztosít illetéktelen személy számára.

Vadásztársaság bérkilövésre is alakulhat. [EVT 33. § (3) bek.]

Vadásztársasági tag egyidejűleg legfeljebb egy nagyvadas és egy apróvadas vadásztársaságnak lehet tagja. [R. 18. § (1) bek.]

Ez a rendelkezés egyaránt vonatkozik a haszonbérlo, termelőszövetkezeti és bérkilövő vadásztársasági tagokra. Függetlenül attól, hogy az illető milyen vadásztársaság tagja, ha már egyszer egy apróvadas vadásztársaságba belépett, másik apróvadas társaságnak nem lehet tagja. Ugyanígy, ha az illető nagyvadas vadásztársasági tag, második nagyvadas vadásztársaságba nem léphet be.

Annak azonban nincs akadálya, hogy a haszonbérlo vagy termelőszövetkezeti vadásztársaság tagja saját személyében bérkilövésre szerződést kössön.

A vadásztársaságok taglétszámának felső határát — a vadászterületek nagyságának és vadeltartó képességének figyelembevételével — az országos erdészeti hatóság vezetője a megyei mezőgazdasági szakigazgatási szerv javaslata alapján a MAVOSZ meghallgatásával állapítja meg. [R. 18. § (2) bek.]

A taglétszám alsó határa tekintetében az R. nem állapít meg eltérést az egyesületekre vonatkozó általános szabályoktól. A vadásztársaságokra is érvényes tehát az az előírás, hogy egyesület megalakításához legalább 10 személy szükséges.

Az e rendelet hatálybalépése után alakult vadásztársaságok taglétszámának negyedrészt a MAVOSZ javaslata alapján kell felvenni. [R. 18. § (3) bek.]

A MAVOSZ megbízottja a vadásztársaság alakuló közgyűlésén közli a jelenlevőkkel a taglétszám negyedrészt kitevő személyek felvételére vonatkozó javaslatát.

Haszonbérlo vadásztársaságok

A vadászati jog hasznosítására kötött haszonbérleti szerződésekre az országos erdészeti hatóság vezetője a MAVOSZ meghallgatásával általános feltételeket állapít meg. [R. 19. § (1) bek.]

Az országos erdészeti hatóság vezetője általában kétféle szerződésmintát bocsát közre. Egyik a nagyvadas, a másik az apróvadas vadászterületek haszonbérbeadására, vételére vonatkozó általános feltételeket tartalmazza.

A haszonbérleti szerződést a vadásztársaságokkal nagyvadas vadászterületek, valamint az állami erdőgazdaságok kezelésében, üzemelésében levő apróvadas vadászterületek tekintetében az állami erdőgazdaság, a többi apróvadas vadászterületek tekintetében pedig — az ingatlan kezelőjének (használójának) meghallgatása után — a megyei mezőgazdasági szakigazgatási szerv köti meg. [R. 19. § (2) bek.]

A haszonbérleti szerződések érvényességéhez az országos erdészeti hatóság jóváhagyása szükséges. [R. 19. § (3) bek.]

A vadászat egységes irányításának megteremtésével az országos erdészeti hatóság vezetőjének hatásköre az apróvadas vadászterületekre is kiterjedt.

Az előző jogszabályi rendelkezéstől eltérően az R. ezért teszi függővé az apróvadas vadászterületek haszonbérbeadására kötött szerződések érvényességét is az országos erdészeti hatóság jóváhagyásától.

Az országos erdészeti hatóság vezetője az átengedett vadászati jogot elvonhatja, illetőleg a haszonbérbeadó — a MAVOSZ meghallgatása után — a haszonbérleti szerződést azonnali hatállyal felmondhatja, ha a vadásztársaság

— az e rendeletben foglalt kötelezettségeit felszólítás ellenére sem teljesíti és ezáltal a vadgazdálkodás, vagy a mező-, illetve erdőgazdálkodás érdekeit súlyosan veszélyezteti;

— a vadgazdálkodás fejlesztési hozzájárulást a megszabott határidőre, illetve a haszonbért a lejárát után közölt felhívás ellenére a kitűzött megfelelő határidőben nem fizeti meg, vagy

— a vadászati jogot alhaszonbérletbe adja. (R. 20. §.)

A felsorolt mulasztások, illetve cselekmények olyan súlyos elbírálás alá esnek, hogy a vadásztársaságot méltatlanná teszik a további vadgazdálkodásra.

Az a rendelkezés, hogy az országos erdészeti hatóság vezetője az említett esetekben az átengedett vadászati jogot elvonhatja, a termelőszövetkezeti vadásztársaságokra vonatkozik. Ha haszonbérelő vadásztársaság tanúsít hasonló magatartást, akkor a haszonbérbeadó — nagyvadas vadászterületre az állami erdőgazdaság, apróvadas vadászterületre a megyei mezőgazdasági szakigazgatási szerv — él az azonnali hatályú felmondás jogával.

A haszonbérleti szerződés azonnali hatállyal való felmondása előtt az állami erdőgazdaság, illetve a megyei mezőgazdasági szakigazgatási szerv kikéri a MAVOSZ véleményét s az országos erdészeti hatóság jóváhagyását.

Az R. gondoskodik arról is, hogy azok a haszonbérelő vadásztársaságok, amelyek szerződése az R. hatálybalépésekor még nem járt le, jogaikban sérelmet ne szenvedjenek. Ezért mondja ki:

A rendelet az 1962. január 1-én érvényben volt haszonbérleti szerződések érvényességét nem érinti. [R. 58. § (2) bek.]

Figyelembe véve viszont a mezőgazdaság szocialista átalakulása folytán a földhasználatban bekövetkezett forradalmi változásokat, az R. lehetőséget nyújt arra, hogy a haszonbérleti jogviszony megszűnése esetén a termelőszövetkezeti vadásztársaságok kapják meg a területre vonatkozó vadászati jogot.

Ha valamely termelőszövetkezet által művelt területen a haszonbérelő vadásztársaság haszonbérleti jogviszonya megszűnik, a vadászterületre — ha a termelőszövetkezet igényli és az átengedés feltételei megvannak — a vadászati jogot a termelőszövetkezeti vadásztársaság részére át kell engedni. [R. 58. § (3) bek.]

Vadásztársaságok Országos Egyesülete

A vadásztársaságok és azok tagjainak társadalmi összefogását, érdekeik képviseletét a MAVOSZ látja el. Feladata ezenkívül a vadászok oktatása, a vadászati és az ezzel kapcsolatos természetvédelmi kultúra fejlesztése. [R. 21. § (1) bek.]

A MAVOSZ részben központja, részben megyei választmányai útján látja el feladatait.

A MAVOSZ tagja minden vadásztársaság és vadásztársasági tag. [R. 21. § (2) bek.]

Bár az R. a hivatásos vadászok számára nem teszi kötelezővé a MAVOSZ tagságot, kívánatos, hogy a MAVOSZ-nak ők is minél nagyobb számban tagjai legyenek. Ebben az esetben külön díj nélkül kapják meg a vadászati szaksajtó termékeit és részesülnek a MAVOSZ által nyújtott egyéb kedvezményekben.

A MAVOSZ felett a felügyeletet a Belügyminisztérium és az országos erdészeti hatóság egyetértésben gyakorolja. [R. 21. § (3) bek.]

A MAVOSZ tekintetében — figyelembe véve az egyesületnek az alapszabályban foglalt célját — a Belügyminisztériumot kell a felügyeletre illetékes, leginkább érdekelt minisztériumnak tekinteni, s az országos erdészeti hatóságot a legérdekeltebb országos hatáskörű szervnek. Ezért gyakorolja a felügyeletet közösen a Belügyminisztérium és az országos erdészeti hatóság.

VADGAZDÁLKODÁS

Alapelvek

Az EVT a vadgazdálkodás érdekeinek az erdő- és mezőgazdálkodás érdekeivel való összehangolását az Országos Vadgazdálkodási és Vadászati Tanács feladatává teszi.

A Tanács köteles a vadgazdálkodás érdekeit összehangolni az erdő- és a mezőgazdálkodás érdekeivel. [EVT 35. § (3) bek.]

Az R. már részletesebb irányelveket is ad az ugyanazon területen folytatott és egymás mellé rendelt termelési ágak érdekeinek összehangolására.

A vadgazdálkodást a mező- és erdőgazdálkodás érdekeinek szem előtt tartásával, lehetőleg azok sérelme nélkül kell folytatni. A vadászterületen — a terület vadeltartó képességének megfelelően — akkora és olyan vadállomány tartható fenn, amely az ott folytatott mező- és erdőgazdálkodásban jelentős kárt nem okoz, a várható kisebb kártételek nagy része pedig megfelelő intézkedésekkel megelőzhető vagy elhárítható. [R. 22. § (1) bek.]

A vadeltartóképesség a terület alkalmassága arra, hogy biztosítani tudja bizonyos fajú és mennyiségű vad megfelelő életfeltételeit. Fő tényezők: a kiterjedés, domborzati viszonyok, növényzet, vízzel való ellátottság, éghajlati körülmények, a területen folyó mező- és erdőgazdasági termelés, valamint a vadnak védelmet nyújtó tereptárgyak előfordulása.

A mező- vagy erdőgazdasági ingatlan kezelője (használója; a továbbiakban: ingatlankezelő, használó) köteles a hasznos vadállományt kímélni és a

vadgazdálkodás fejlesztésére irányuló tevékenységet támogatni. [R. 22. § (2) bek.]

Tekintettel a vadgazdálkodás, mint termelési ág fejlesztéséhez fűződő népgazdasági érdekekre, az R. — a törvénynek megfelelően — a föld kezelője, illetve használója részéről is biztosítja a vadgazdálkodás fejlesztésére irányuló tevékenység támogatását.

A hasznos vadállomány fejlődését elősegíti a rendszeres vadtenyésztés és vadvédelem. A törvény ezt a vadászatra jogosított kötelességévé teszi.

A vadászatra jogosított köteles a hasznos vadállomány fejlődését — a terveknek megfelelően — rendszeres vadtenyésztési és vadvédelmi tevékenységgel előmozdítani. [EVT 34. § (1) bek.]

Maga a vadgazdálkodás, mint népgazdaságunk egyik ága, tervszerű tevékenységet kíván. Az R. ezért mondja ki:

A vadászatra jogosított a vadgazdálkodást hosszúlejáratú és éves terv alapján folytatja. [R. 23. § (1) bek.]

E tekintetben egyébként az R. nem hozott változást, mert a vadgazdálkodást az előző jogszabály szerint is hosszúlejáratú és éves terv alapján kellett folytatni.

A hosszúlejáratú vadgazdálkodási tervet tíz évre kell elkészíteni. [R. 23. § (2) bek.]

Tervszerű, helyes vadgazdálkodással általában legfeljebb 10 esztendő alatt el lehet érni, hogy valamely gyenge minőségű apróvadás vagy nagyvadás vadászterület a terület adottságainak megfelelő színvonalra fejlődjék.

Az R. ezért írja elő 10 évre szóló vadgazdálkodási tervek készítését. A haszonbérlo vadásztársaság által

készített terveket apróvadas vadászterületekre a megyei mezőgazdasági szakigazgatási szerv, nagyvadas vadászterületekre az országos erdészeti hatóság hagyja jóvá. [R. 23. § (3) bek.]

Az apróvadas vadászterületeken a megyei mezőgazdasági szakigazgatási szerv irányítja a vadgazdálkodást. A nagyvadas gazdálkodás általában az állami erdőgazdaságok és az állami vadgazdaságok üzemi vadászterületén, valamint az állami erdőgazdaságok által haszonbérbeadott vadászterületeken folyik. Ezért a haszonbérelő vadásztársaságok terveit apróvadas vadászterületekre a haszonbérbeadó megyei mezőgazdasági szakigazgatási szerv, nagyvadas vadászterületekre pedig az állami erdőgazdaságok és az állami vadgazdaságok felügyeleti szerve, az országos erdészeti hatóság hagyja jóvá.

A terveket jóváhagyó szervek hivatottak az esetleg szükséges termőmódosítások elvégzésére, valamint a tervek végrehajtásának ellenőrzésére.

A vadgazdálkodás részletes szabályai

a) Vadfajok

Mint már említettük, az EVT és az R. hatálya csak a hazánkban honos vagy előforduló vadfajokra terjed ki. Így vadgazdálkodásnak is csak az ilyen vadfajokkal való gazdálkodást nevezhetjük. Az R. a Magyarországon honos vagy előforduló vadfajokat két nagy csoportra osztja: a hasznos és a kártékony vadfajok csoportjára. A kártékony vadfajok egyrészét a köznyelv dúvadként emlegeti. Ezért az R. a dúvad megnevezést is megemlíti. Az előző jogszabály úgy szövelt, hogy hasznos az olyan vad, amelynek életmódjából vagy vadászatából a népgazdaságnak haszna van, s

ezért, illetőleg természeti ritkasága miatt, vadászata korlátozás alá esik. Kártékony pedig az a vad, amelynek mező- és erdőgazdasági kártétele számottevő, s emiatt korlátozás nélkül pusztítható. Az R. ezektől a meghatározásoktól részben eltér. Az egyes vadfajok hasznos vaddá minősítésekor mellőzi a természeti ritkaságra való utalást, mivel a ritka állatfajok vadászátát a természetvédelemre vonatkozó rendelkezések szabályozzák. A kártékony vadfajok körének megvonasakor pedig nem azt tartja döntőnek, hogy a vadfajok mező- és erdőgazdasági kártétele számottevő-e, hanem azt, hogy mező- és erdőgazdasági kártételük jelentékenyen meghaladja-e hasznukat.

Az R. mind a hasznos, mind a kártékony vadfajok köréből csak a legfontosabbakat sorolja fel, igen sok helyen viszont általában beszél hasznos, illetve kártékony vadról. Ebből az következik, hogy az R.-nek a hasznos, illetve a kártékony vadra vonatkozó rendelkezései nemcsak a 24. § (1) bekezdésében megnevezett vadfajokra vonatkoznak, hanem a Magyarországon honos vagy előforduló többi vadfajra is, amelyeket más jogszabály nyilvánít hasznos, illetve kártékony vaddá, vagy amelyeket életmódjuk, előfordulásuk s egyéb jellemző tulajdonságuk alapján a tudomány és a gyakorlat hasznos, illetve kártékony vadfajként ismer.

Egyebekben az R. így szól:

Az ország területén honos vagy előforduló vadfajok közül

a) korlátozás alá esik azoknak a fajoknak a vadászata, amelyek életmódjából vagy vadászatából a népgazdaságnak haszna van (a továbbiakban: hasznos vad). A hasznos vadfajok közül a legfontosabbak: a

szarvas, dám, őz, muflon, nyúl, fácán, fogoly, fűrj, tűzok, siketfajd, császármadár, haris, gerle, vadgalambfélék, szalonkafélék, récék, vadludak, vetési varjú;

b) korlátozás nélkül elfogható, pusztítható az a vad, amelynek mező- és erdőgazdasági kártétele a hasznát jelentékenyen meghaladja (dúvad; a továbbiakban: kártékony vad). Ezek közül a legfontosabbak: a vaddisznó, róka, borz, vadmacska, görény, menyét, hermelin, vidra, hörcsög, ürge, üregi nyúl, sündisznó, pézsmapocok, dolmányos varjú, szarka, szajkó, galambászhéja, barna réti héja, kékes réti héja, karvaly, barna kánya, sarki bűvár, északi bűvár, szürkegém és — mesterséges halastavakon — a szárcsa. [R. 24. § (1) bek.]

Az előző jogszabályban szintén csak példálódzva adott felsoroláshoz képest az R. a hasznos vadfajok közül kihagyta a szárcsát és a baglyokat, a kártékony vadfajok közül a farkast és a verebet. A kártékony vadfajok közé viszont felvette a szürkegémét és mesterséges halastavakon a szárcsát.

Az ország területén honos vagy előforduló vadfajok közül nagyvad: a szarvas, dám, őz, muflon, vaddisznó, tűzok, siketfajd. A többi vad apróvad. [R. 24. § (2) bek.]

Az R. a vadfajok között a testnagyság, gyakoriság és az egyes vadfajok vadászati értékének összevetése alapján különböztet meg nagyvad és apróvad fajokat.

b) A vadászatra jogosított kötelezettségei

Az R. a régi jogszabályhoz képest — némi eltéréssel — külön megállapítja az apróvadás és a nagyvadás vadászterületeken vadászatra jogosított kötelezettségeit.

Az apróvadás vadászterületen vadászatra jogosított a mező- és erdőgazdálkodás érdekeinek figyelembevétele mellett köteles

a) a hasznos vadállományt kímélni és fejleszteni;

b) ha egyúttal ő az ingatlan kezelője (használója), csendereseket létesíteni olyan növényfélésegekből, amelyek a hasznos vadállomány takarmányozását is elősegítik és ezzel kapcsolatban a növényvédelmi feladatokat ellátni;

c) fogolyetetőket, illetve fácánetetőket létesíteni és azokat a tél végéig élelemmel rendszeresen ellátni, hótakaró esetén a nyúl etetéséről is gondoskodni;

d) a kártékony vad elszaporodását megakadályozni.
[R. 25. § (1) bek.]

Ha apróvadás vadászterületen a vadászatra jogosított nem egyúttal az ingatlan kezelője (használója), az (1) bekezdés b) pontjában megállapított kötelezettség akkor terheli, ha a csenderes létesítéséhez az ingatlan kezelője (használója) hozzájárult. [R. 25. § (2) bek.]

Ha az apróvadás vadászterületen a vadászatra jogosított nem az ingatlan használója is egyúttal, a használó hozzájárulása a csenderes létesítéséhez azért szükséges, hogy a mezőgazdasági termelés érdekei sérelmet ne szenvedjenek.

A mezőgazdasági művelés alatt álló földeken általában mindenütt előfordulnak csenderes létesítésére alkalmas részek. Ezekben a területeken a csenderes létesítése a mezőgazdálkodás érdekeit is szolgálja, mivel a csenderes odaszoktatja a foglyot, fácánt és a hasznos énekes madarakat, amelyek a mezőgazdaságnak igen nagy hasznot hajtanak. Az ingatlan kezelője (használója) tehát saját érdekei ellen vét, ha az

ilyen részeken nem járul hozzá csenderes létesítéséhez. Ha ez előfordulna, az ingatlan használgóját figyelmeztetni kell arra, hogy az R. 22. § (2) bekezdése szerint neki is kötelessége támogatni a vadgazdálkodás fejlesztésére irányuló tevékenységet.

A nagyvadas vadászterületen a vadászatra jogosított köteles

- a) a hasznos vadállományt kímélni és a terület vadeltartó képességének határáig fejleszteni;
- b) a kártékony vad elszaporodását megakadályozni;
- c) szőőkat fenntartani;
- d) nagyvadetetőket felállítani és a hasznos nagyvad etetéséről a szükséghez mérten gondoskodni;
- e) a vadászterület nagyvadas részén a hasznos apróvad etetéséről az (1) bekezdés c) pontjában foglaltaknak megfelelően gondoskodni;
- f) a forrásokat (víztárolókat, dagonyákat) karbantartani;
- g) cserkészűthálózatot létesíteni és karbantartani;
- h) a nagyvadnak a mező- és erdőgazdaságban való kártételét akadályozni;
- i) a mező- és erdőgazdaságban a vad által okozható kár csökkentése érdekében szükséges vadföldet létesíteni. [R. 25. § (3) bek.]

A hasznos vadállománynak a terület vadeltartó képességének határán túlmenő fejlesztése nemcsak a mező- és erdőgazdálkodás, hanem a vadgazdálkodás érdekeit is sérti, ugyanis feltétlenül az állomány minőségének romlásához vezet.

Az R. a vadászterületen fenntartandó szőők számát nem határozza meg. A vadásznak — a vadászterületen, illetve annak egyes részein élő nagyvadállomány sűrűségétől függően — a szükséghez képest úgy kell

növelnie vagy csökkentenie a szókák számát, hogy azok két-három havonta feltöltve megfelelő mértékben kielégítsék az odajáró nagyvad sóigényét.

A nagyvadas vadászterületek túlnyomó részéhez mezőgazdasági művelés alatt álló földek is tartoznak. A nagyvadas vadászterületre jogosítottnak azért kell fogoly- és fácánetetőket létesítenie, azokat rendszeresen ellátnia élelemmel, hogy ezeknek a mezőgazdaság számára oly fontos vadfajoknak az ellátása a nagyvadas vadászterületen is biztosítva legyen.

A területnek vízzel való ellátottsága a vadeltartó képesség igen lényeges tényezője. A vízellátást biztosító forrásokat, víztárolókat, dagonyákat az időjárás viszonyosságai nem egyszer súlyosan megrongálják. Ezért írja elő az R., hogy a nagyvadas vadászterületen vadászatra jogosított köteles karbantartani a forrásokat (víztárolókat, dagonyákat).

Aki korszerű vadgazdálkodást folytat, annak a vadállomány mennyiségét és minőségét is állandóan figyelemmel kell kísérnie. Ezt azonban csak úgy tudja megtenni, ha megfelelő cserkészúthálózatot létesít a területen. Az időjárás viszonyosságai a cserkészutakat is gyakran megrongálják, az R. a cserkészúthálózat létesítésén felül ezért teszi a karbantartást is a nagyvadas vadászatra jogosított kötelezettségévé.

A vadállomány mennyiségének és minőségének számbavételére az R. fenntartja a vadlétszámbecslési kötelezettséget is.

A vadászatra jogosított köteles évenként vadlétszámbecslést tartani. [R. 27. § (1) bek.]

Az évi vadlétszámbecslés idejét és módját az országos erdészeti hatóság vezetője határozza meg. [R. 27. § (2) bek.]

Célszerű, ha a vadállomány mennyiségi és minőségi felmérése országosan egységes szempontok szerint történik. Ezért teszi az R. a vadlétszámbecslés idejének és módjának meghatározását az országos erdészeti hatóság vezetőjének feladatává.

A vadászatra jogosított és a vadásztársasági tag az elejtett vadról löjegyzéket köteles vezetni. (R. 34. §.)

A löjegyzéket azért kell vezetni, hogy a kilövési terv megtartását ellenőrizni lehessen. A vadászok közül azonban ez a rendelkezés csak a vadásztársasági tagokat érinti.

A vadállományt fenyegető fertőző állatbetegségek tekintetében az R. az egyéb jogszabályokban előírt kötelezettségekre utal.

A vadállományban fellépő fertőző betegséget a vadászatra jogosított az állategészségügyi hatóságnak köteles bejelenteni és a fertőző állatbetegség felszámolása érdekében kiadott rendelkezéseket végrehajtani. (R. 28. §.)

E kötelezettség megszegését az R. szabálysértésnek minősíti.

Szabálysértést követ el és 1000 Ft-ig terjedhető pénzbírsággal kell sújtani annak a vadászatra jogosított szervnek a vezetőjét (igazgatóját, elnökét), amelyik vadászatra jogosított a vadállományban fellépő fertőző betegség bejelentését elmulasztja, vagy a fertőző állatbetegség felszámolása érdekében kiadott rendelkezést nem hajtja végre. [R. 54. § (2) bek.]

Fenntartja az R. az előző jogszabálynak a kíméleti terület kijelölésére vonatkozó rendelkezését is.

Az apróvadás vadászterület egyharmad részét vadászati idényenként váltakozva kíméleti területté kell kijelölni. A kíméleti területen hasznos vadra va-

dászni, azon vadat meghajtani vagy arról elterelni tilos. [R. 35. § (1) bek.]

A kíméleti területen való vadászás, kíméleti területen a vad zavarása szabálysértés.

Szabálysértést követ el és 1000 Ft-ig terjedhető pénzbírsággal kell sújtani azt a vadászt, aki...

c) kíméleti területen hasznos vadra vadászik, azon vadat meghajt vagy arról elterel. [R. 54. § (3) bek. c) pont.]

Az R. nemcsak kötelezettségekkel terheli a vadászatra jogosítottat, hanem védi is azok ellen, akik őt a vadgazdálkodásban meg akarják zavarni.

Amennyiben a cselekmény nem büntett, szabálysértést követ el és 1000 Ft-ig terjedhető pénzbírsággal kell sújtani azt, aki...

d) a vadászatra jogosítottat a vadgazdálkodás gyakorlásában akadályozza. [R. 54. § (1) bek. d) pont.]

c) Vérfelfrissítés, vadtelepítés

Az R. általában fenntartja az előző jogszabálynak a vérfelfrissítésre és a vadtelepítésre vonatkozó rendelkezéseit, emellett azonban megjelöli a tenyészvad irányításáért, szervezéséért felelős állami szervet is.

A vérfelfrissítés és telepítés céljait szolgáló tenyészvadellátás irányítása, szervezése az országos erdészeti hatóság feladata. [R. 26. § (1) bek.]

Vérfelfrissítésre a telített apróvadállományban is szükség van, különben a beltenyésztés káros következményei az állományt hamar leronthatják.

A kedvező életfeltételeket biztosító, de vadszegény területre pedig egyes vadfajok betelepítése szükséges.

A vérfelfrissítést és a vadtelepítést a vadgazdál-

kodás egyetemes érdekeinek és szempontjainak megfelelően kell végrehajtani.

Az R. ezért teszi az említett érdekek érvényesítését a vadgazdálkodás egységes irányítását végző országos hatáskörű szerv feladatává.

A vadászatra jogosított — a vadállomány vérfrissítése érdekében — az országos erdészeti hatóság által megállapított fajú és mennyiségű tenyészvadat köteles a vadászterületen rendszeresen kibocsátani. [R. 26. § (2) bek.]

A vadászterületen nem honos vadfajtát csak az országos erdészeti hatóság hozzájárulásával szabad megtelepíteni. [R. 26. § (3) bek.]

Az egyes vadfajok életfeltételei igen sok tekintetben különbözhetnek egymástól. Ezért a terület vadeltartó képessége nem minden vadfajra ugyanaz.

Az egyes területeken folyó erdő- és mezőgazdálkodás jellegétől is függővé kell tenni azt, hogy hol, milyen vadfajt lehet tartani. Mivel az összes vadászterületről és az egyes vadászterületeken élő és tartható vadfajtákról csak a vadgazdálkodás egységes irányítását végző főhatóságnak van általános áttekintése, az R. a vadászterületeken nem honos vadfajták megtelepítését az országos erdészeti hatóság hozzájárulásához köti.

Az R. egyébként e rendelkezés megszegését szabálysértésnek minősíti.

Amennyiben a cselekmény nem büntett, szabálysértést követ el és 1000 Ft-ig terjedhető pénzbírsággal kell sújtani azt, aki

c) vadászterületen nem honos vadfajtát az országos erdészeti hatóság hozzájárulása nélkül megtelepít. [R. 54. § (1) bek. c) pont.]

d) Általános érvényű vadgazdálkodási rendelkezések

A hasznos vadállomány minőségi fejlesztése érdekében törekedni kell a vadfajonkénti helyes ivarány kialakítására. [R. 30. § (1) bek.]

A vadászterületen tartható vadállomány mértékét az országos erdészeti hatóság vezetője állapítja meg. [R. 30. § (2) bek.]

A régebbi jogszabályokkal ellentétben az R. a vadászterületen tartható vadállomány mértékére nem állapít meg határozott számokat, hanem ezt az országos erdészeti hatóság vezetőjére bízza.

A fogoly- és fácánállomány nem esik korlátozás alá; ezek hasznosságára tekintettel törekedni kell arra, hogy a tenyésztésükre alkalmas területeken a törzsállomány két hektáronként átlagosan legalább egy pár fogolyból és egy család fácánból álljon. [R. 30. § (3) bek.]

A hasznos vad tojásait és ivadékait elpusztítani tilos. A talált madártojások és ivadékok lelőhelyét a vadászatra jogosítottal haladéktalanul közölni kell. [R. 29. § (1) bek.]

Elegendő, ha a lelőhelyet az, aki a madártojást vagy ivadékot találja, a vadászatra jogosított vadőrrel, vagy más alkalmazottjával, illetve megbízottjával közli.

Egyébként a tojások és ivadékok elpusztítására vonatkozó tilalom megszegése szabálysértés.

Amennyiben a cselekmény nem büntett, szabálysértést követ el és 1000 Ft-ig terjedhető pénzbírsággal kell sújtani azt, aki

a) a hasznos vad tojásait vagy ivadékait elpusztítja. [R. 54. § (1) bek. a) pont.]

Hasznos vadat befogni, hasznos madár tojásait szedni, élő hasznos vadat szállítani engedély nélkül tilos. Az engedélyt apróvadás vadászterület tekintetében a megyei mezőgazdasági szakigazgatási szerv, nagyvadás vadászterület tekintetében az illetékes állami erdőgazdaság adja. [R. 29. § (2) bek.]

Ennek a tilalomnak a megszegése is szabálysértés.

Amennyiben a cselekmény nem büntett, szabálysértést követ el és 1000 Ft-ig terjedhető pénzbírsággal kell sújtani azt, aki

b) engedély nélkül hasznos vadat befog, hasznos madár tojásait szedi, vagy élő hasznos vadat szállít. [R. 54. § (1) bek. b) pont.]

A veszélyeztetett fészekaljok és tojások megmentése érdekében az ingatlan kezelője (használója) — ha nem egyúttal ő a vadászatra jogosított — a takarmánynövény tavaszi, illetőleg koranyári kaszálásának várható időpontjáról a vadászatra jogosítottat a kaszálást legalább 8 nappal megelőzően értesíteni köteles. [R. 29. § (3) bek.]

Az értesítés történhet a vadászatra jogosított vadőrén, egyéb alkalmazottján vagy megbízottján keresztül is.

A vadászterületen — a kártékony vad kivételével — csak az éves vadgazdálkodási tervben meghatározott fajú, mennyiségű, ivarú és minőségű vadat szabad elejteni, illetve befogni. Ilyen szempontból a sebzett nagyvadat elejtettnek kell tekinteni. [R. 33. § (1) bek.]

A vadászterületen visszamaradt, el nem ejtett, illetve be nem fogott nagyvad alkotja a továbbtenyésztésre hivatott törzsállományt. A vadászterületen visszamaradt, de sebzett nagyvaddal nem lehet számolni

továbbtenyésztés szempontjából. Ezért kell a sebzett nagyvadat elejtettnek tekinteni.

Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezések nem vonatkoznak az átvonuló madárfajokra. Ezek vadászatára a vadászati idényről és tilalmi időkről szóló rendelkezések az irányadók. [R. 33. § (2) bek.]

Az átvonuló madárfajok nem tartoznak a vadászterület állandó vadállományához. Vadászatuk ezért nincs különösebb befolyással arra, hogy a következő évben mennyi vonul át belőlük a vadászterületen.

A vadászati idényeket az országos erdészeti hatóság vezetője állapítja meg. [R. 31. § (2) bek.]

A vadgazdálkodási tervben foglaltaktól eltérő vad elejtésére, illetve befogására a vadgazdálkodási tervet jóváhagyó szerv adhat engedélyt. [R. 33. § (3) bek.]

A tilalom megszegése szabálysértés.

Szabálysértést követ el és 1000 Ft-ig terjedhető pénzbírsággal kell sújtani azt a vadászt, aki... engedély nélkül az éves vadgazdálkodási tervben meghatározottól eltérő fajú, mennyiségű, ivarú vagy minőségű vadat ejt el vagy fog be. [R. 54. § (3) bek. a) pontja.]

A vadászat rendjét az állami kezelésben levő vadászterületek tekintetében az állami vadászterületek vadászati szabályzata, a vadásztársaságok által haszonbérelt és a termelőszövetkezeti vadásztársaságoknak átengedett vadászterületekre a MAVOSZ vadászati szabályzata határozza meg. (R. 37. §.)

A vadászati év augusztus 1. napján kezdődik és a következő év július 31. napján végződik. [R. 31. § (1) bek.]

Az országos erdészeti hatóság vezetője felhatalma-

zást kap arra, hogy azokat az időszakokat, amikor az egyes hasznos vadfajokra vadászni szabad (vadászati idény) hirdetményben tegye közzé. [R. 31. § (2) bek.]

Az egyes vadfajokra irányadó vadászati idények, illetve tilalmi idők gyakori változtatásoknak vannak kitéve. Ezért ezeket régebben sem határozta meg magasabbrendű jogszabály, hanem a földművelésügyi miniszter rendelkezett felőlük.

Az R. az egyes hasznos vadfajok vadászati idényének megállapítására az országos erdészeti hatóság vezetőjét hatalmazza fel, aki a vadászati idényeket hirdetményben teszi közzé. Az országos erdészeti hatóság vezetője a hirdetményt akkor jelenteti meg, amikor meg akarja állapítani egy vagy több hasznos vadfaj eddig nem szabályozott vadászati idényét, vagy amikor módosítani kívánja az érvényben levő vadászati idényeket.

A hirdetmény megjelenik a Magyar Közlönyben, a Mezőgazdasági Értesítőben, az Erdészeti Értesítőben és a Magyar Vadászban. (Az Országos Erdészeti Főigazgatóság vezetőjének a vadászati idényekről és az egyéni vadászatról szóló hirdetményét a Magyar Közlöny 1962. április 1-i 21. száma közölte.)

Vadászati idényen kívül (tilalmi időben), továbbá azokra a hasznos vadfajokra, amelyekre az országos erdészeti hatóság vezetője vadászati idényt nem állapít meg, engedély nélkül vadászni tilos. Az engedélyt az országos erdészeti hatóság vezetője adja meg. [R. 31. § (3) bek.]

Az a rendelkezés, hogy „vadászati idényen kívül (tilalmi időben) ... engedély nélkül vadászni tilos”, természetesen csak a hasznos vadfajokra vonatkozik, mert egyrészt vadászati idényt csak hasznos vadfa-

jokra állapítanak meg, másrészt az R. 24. § (1) bekezdésének b) pontja már kimondta, hogy a kártékony vad korlátozás nélkül elfogható, pusztítható és ilyen tekintetben az R. 36. § (1) bekezdése (lásd később) sem állapít meg időbeli korlátozást.

Mint már említettük, az országos erdészeti hatóság vezetője az R.-ben külön meg nem nevezett hasznos vadfajra is állapíthat meg vadászati idényt.

Hasznos vadra tehát — akár meg van az nevezve az R.-ben, akár nincs — csak vadászati idényben, vagy abban az esetben szabad vadászni, ha erre az országos erdészeti hatóság vezetője külön engedélyt ad.

A tiltott időben, módon, helyen, tiltott vadfajra való vadászás szabálysértés.

Szabálysértést követ el és 3000 Ft-ig terjedhető pénzbírsággal kell sújtani azt a vadászt, aki . . . tilalmi időben, tiltott módon, helyen, tilalmazott, illetve olyan vadfajra vadászik, amelyre az országos erdészeti hatóság vezetője vadászati idényt nem állapított meg. [R. 53. § (2) bek. a) pontja.]

A kártékony vadat az ingatlan kezelője (használója) a művelése alatt álló területen bármikor elfoghatja vagy elpusztíthatja. A kártékony vad lőfegyverrel vagy kutyával történő pusztításához a vadászatra jogosított hozzájárulása szükséges. [R. 36. § (1) bek.]

Vadászterületen a pórázon nem tartott, illetve kolonc nélküli kutyát és macskát lőfegyverrel csak a vadászatra jogosított és az pusztíthatja el, akinek erre a vadászatra jogosított engedélyt adott. A vadászterületen az ilyen kutyát és macskát egyéb módon bárki elpusztíthatja. [R. 36. § (2) bek.]

A vadászterületen a kutya és macska nagy károkat okozhat a hasznos vadban, főleg annak szaporulatá-

ban. Ezért a vadászterületen a pórázon nem tartott, illetve kolonc nélküli kutyákat és mindenféle macskát el kell pusztítani.

Az R. nem tesz különbséget pásztorkutya és más célra szolgáló eb között. Ezért rendelkezése a vadászterületen található pásztorkutyákra is vonatkozik, ha azok nincsenek pórázon tartva, vagy kolonccal el látva.

A haszonbérő vadásztársaság által haszonbérrel vadászterületen lőtt szarvas és őz elejtését az elejtéstől számított három napon belül a haszonbérbe adó részére jelenteni kell, ezenkívül a szarvasbika és őzbak agancsát ugyancsak az elejtéstől számított tizen-négynapon belül be kell mutatni. [R. 32. § (1) bek.]

A termelőszövetkezeti vadásztársaság által használt vadászterületen lőtt őz elejtését és az őzbak agancsát az (1) bekezdésben meghatározott határidőkön belül a megyei mezőgazdasági szakigazgatási szervnek kell bejelenteni, illetve bemutatni. [R. 32. § (2) bek.]

A VADÁSZAT GYAKORLÁSA MESTERSÉGES HALASTAVÁKON

Az EVT [44. § (2) bek. utolsó mondata] a halászat-ról szóló 1961. évi 15. sz. törvényerejű rendeletet olyan értelemben módosította, hogy a vizeken való vadászat szabályozását kivette a földművelésügyi miniszter hatásköréből és a Minisztertanács feladatává tette. A Minisztertanács az R.-ben szabályozta a mesterséges halastavakon folytatott vadászatot.

Mesterséges halastavon (haltenyésztés céljából töltésekkel ellátott területen) csónakból csak a halastó kezelőjének (használójának) engedélyével szabad vadászni. (R. 38. §.)

Mesterséges halastavon március 1. napjától október 15. napjáig, a halastavak teleltetőit körülvevő töltéseken belül pedig október 15. napjától március 1. napjáig is tilos a vadászat. [R. 39. § (1) bek.]

A mesterséges halastó kezelője (használója) a halastavon a vadászatot október 15. napjától a lehalászás befejezéséig megtilthatja. [R. 39. § (2) bek.]

Az erdészeti üzem üzemi kezelésében levő vadászterületeken fekvő mesterséges halastavak tekintetében az országos erdészeti hatóság vezetője az előző bekezdésében foglaltaktól eltérően intézkedhet. [R. 39. § (3) bek.]

VADÁSZATI TILALMAK

Vadat — a 36. §-ban foglalt kivétellel — csak vadászati célt szolgáló lőfegyverrel szabad elejteni. [R. 40. § (1) bek.]

Az R. 36. §-a az ingatlan használójának megengedi a kártékony vad elpusztítását s bárkit feljogosít, hogy vadászterületen kóborló, pórázon nem tartott vagy kolonc nélküli kutyát és mindenféle macskát elpusztítson.

Tilos vadászni

a) nagyvadra söréttel, postával, vágott ólommal, vagy — a (3) bekezdésben foglalt kivétellel — 6,5 mm-nél kisebb öb Nagyságú golyós vadászfegyverrel;

b) repülőgépről, gépkocsiról, általában motoros járműről;

c) fényszóró használatával, a vaddisznó kivételével;

d) lessgödörből hasznosvadra, a vízivad kivételével;

e) augusztus 1. és január 31. között kopóval vagy más hajtóebbel, a vaddisznó vadászásának kivételével. [R. 40. § (2) bek.]

Az a) pontban említett kivétel így hangzik:

Az a vadász, aki a vadászatot munkakörénél fogva gyakorolja, a kártékony vad pusztítására, valamint a fogoly és fácán ivararányának szabályozására 6 mm-es öb Nagyságú golyós vadászfegyvert használhat. [R. 40. § (3) bek.]

A kártékony szörmés és szárnyas vad számának apasztása, valamint a fogoly és a fácán ivararányának külön engedély alapján történő szabályozása igen sok

esetben a tilalmi idők alatt elvégzendő vadgazdálkodási feladat. A kóbor kutyát és a macskát, valamint az egyéb szőrmés és a szárnyas kártevőket 6 mm-es öbnagyságú golyós vadászfegyverrel eredményesebben lehet elejteni, mint a jóval korlátozottabb lőtávolságra használható sörétes vadászfegyverrel.

Fontos, hogy a tilalmi időkben a hasznos vad szaporulatát minél kisebb mértékben zavarják.

Az R. mindezekre való tekintettel teszi lehetővé a hivatásos vadászok számára, hogy a kártékony vad pusztítását, valamint a fogoly és a fácán ivararányának szabályozását az erősebb hangot hallató sörétes vadászfegyver helyett a messzebb hordó és kisebb hangot hallató 6 mm-es öbnagyságú golyós vadászfegyverrel végezhessek.

Apróvadás vadászterületen — az országos erdészeti hatóság vezetője által meghatározott egyes vadfajok, valamint a kártékony vad vadászatának kivételével — egyéni vadászatot folytatni nem szabad. [R. 35. § (2) bek.]

Az országos erdészeti hatóság vezetője a vadászati idényeket megállapító hirdetményben határozza meg azokat a hasznos vadfajokat, amelyekre apróvadás vadászterületen egyéni vadászatot szabad folytatni. A meghatározást természetesen külön hirdetményben is közzéteheti.

Apróvadás vadászterületen — a vaddisznó, őz és tüzök kivételével — nagyvadra vadászni tilos. [R. 35. § (3) bek.]

Az e rendelkezésben foglalt tilalmak megszegése szabálysértés.

Szabálysértést követ el és 1000 Ft-ig terjedhető pénzbírsággal kell sújtani azt a vadászt, aki ... ti-

lalom ellenére apróvadás vadászterületen egyéni vadászatot folytat vagy nagyvadra vadászik. [R. 54. § (3) bek. b) pontja.]

Tilos hajtóvadászatot tartani szarvasra, dámra, őzre, muflonra, tűzokra, siketfajdra, valamint egyéb hasznos vadra február 1. napjától augusztus 31. napjáig. [R. 40. § (4) bek.]

Szarvasra, dámra, őzre, muflonra, tűzokra és siketfajdra egész évben tilos a hajtóvadászat. Az egyéb hasznos vadfajokra a hajtóvadászati tilalom február 1-étől augusztus 31-éig tart.

Tilos a természetvédelemre és a madárvédelemre vonatkozó jogszabályok alapján védett állatfajok vadászata és pusztítása. [R. 40. § (5) bek.]

A védett állatfajok vadászatát és pusztítását illetően a természetvédelemre és a madárvédelemre vonatkozó mindenkorai jogszabályok az irányadók. A természetvédelemre jelenleg az 1961. évi 18. sz. törvényerejű rendelet, a madárvédelemre pedig az 59/1954. (IX. 9.) M. T. sz. rendelet vonatkozik.

Tilos a hasznos vad elejtése, illetőleg elfogása csapdával, törrel, hálóval, hurokkal, veremmel, méreggel, vagy ezekhez hasonló más módon, a különleges célú vagy más módon történő vadászatok — pl. tenyészvad befogásának, élővad értékesítés céljából való befogásának — kivételével. [R. 40. § (6) bek.]

Leshelyet a szomszéd vadászterület határától számított háromszáz méteres területsávon belül felállítani, vagy a szomszéd vadászterületre átlőni tilos. [R. 40. § (7) bek.]

Az R. 13. §-ából az következik, hogy a vadász idegen vadászterületen csak engedély alapján vadászhat. Azt, hogy a szomszédos vadászterületre nem szabad

átlőni, azért mondja ki az R., hogy megelőzze a szomszédos területeken vadászatra jogosítottak közötti vitákat. Az előző jogszabály erről nem rendelkezett.

Lakott helyeken, valamint ilyen helyek, járművek és szabadon hajtott állatok közelében vadászni tilos. [R. 40. § (8) bek.]

Ez a rendelkezés az emberek és a haszonállatok testi épségének megóvását szolgálja.

VADŐRÖK

Eredményes vadgazdálkodást csak úgy lehet folytatni, ha a vadászterület és a vadállomány őrzése megfelelően biztosítva van. Ezért mondja ki az EVT:

A vadászatra jogosított köteles a vadászterület és a vadállomány őrzéséről gondoskodni és ennek érdekében vadőrt alkalmazni. [EVT 34. § (3) bek. első mondata.]

Az R. a vadőrökre nézve általában az eddigi rendelkezéseket tartja fenn.

Az állami vadgazdaságnak, állami erdőgazdaságnak és az állami gazdaságnak az általa kezelt vagy üzemeltetett vadászterületen legalább 3000 hektáronként egy vadőrt kell alkalmaznia. A haszonbérló és a termelőszövetkezeti vadásztársaság az általa használt vadászterületen területenként legalább egy vadőrt köteles foglalkoztatni. [R. 41. § (1) bek.]

Az R. az állami vadászatra jogosítottak vadőrtartási kötelezettségét azért állapítja meg másként, mint a vadásztársaságokét, mert az állami szervek vadgazdálkodásának például kell szolgálnia a vadásztársaságok számára.

Kíváncsú természetesen, hogy az állami szervekhez hasonlóan a vadásztársaságok is mennél több vadőrt foglalkoztassanak, valamint, hogy a társasági tagok segítsenek a vadgazdálkodási feladatok teljesítésében a vadőrnek.

Az országos erdészeti hatóság vezetője — a vadászterület különleges körülményeire tekintettel — egyes vadászatra jogosítottak tekintetében a vadőr alkal-

mazási (foglalkoztatási) kötelezettséget az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően is megállapíthatja. [R. 41. § (2) bek.]

*A vadőrt — tekintettel foglalkozásának felelősségteljes és veszélyes voltára — különleges büntetőjogi védelemben kell részesíteni. Ezért mondja ki az EVT: **A vadőrt a büntetőjogi védelem szempontjából hivatalos személynek kell tekinteni.** [EVT 34. § (3) bek. második mondata.]*

A hivatalos személyekre vonatkozó büntetőjogi rendelkezéseket a Büntető Törvénykönyv XI. fejezete tartalmazza. Ezek közül a következő bűncselekményeket megállapító rendelkezések a leglényegesebbek:

Aki hivatalos személyt hivatali kötelességének jogszerű teljesítésében erőszakkal vagy fenyegetéssel akadályoz, intézkedésre kényszerít vagy hivatalos eljárása alatt, illetőleg amiatt tetteleg bántalmaz, három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. [Hivatalos személy elleni erőszak; Btk. 155. § (1) bek.]

Aki olyan tényt állít, híresztel, vagy olyan tényre közvetlenül utaló kifejezést használ, amely alkalmas arra, hogy a hatóság vagy hivatalos személy működésével kapcsolatban a bizalmat megingassa, avagy a hivatalos személy becsületét csorbítsa, egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Ugyanígy büntetendő az is, aki hatóság vagy hivatalos személy ellen — hivatali működésével kapcsolatban — olyan kifejezést használ, vagy egyéb olyan cselekményt követ el, amely alkalmas a hatóságba vetett bizalom megingatására vagy a hivatalos személy becsületének csorbítására. [Hatóság vagy hivatalos személy megsértése; Btk. 158. § (1) és (2) bek.]

A vadőrnek, mint hivatalos személynek a munkaviszonyával kapcsolatban az R. néhány különleges rendelkezést tartalmaz.

Vadőrnek csak olyan személy alkalmazható, illetve foglalkoztatható, aki 18. életévét betöltötte, a fegyvertartási engedély kiadására vonatkozó feltételeknek megfelel, az állami vadőri szakvizsgát letette, illetőleg erdész képesítéssel rendelkezik. [R. 42. § (1) bek.]

Aki az erdész képesítést megszerezte, rendelkezik az állami vadőrök számára kötelezően előírt ismeretekkel is. Az R. ezért tekinti a vadőrként való alkalmazás szempontjából az erdész képesítést egyenrangúnak az állami vadőri szakvizsga letételével.

A vadőri foglalkozás csak főfoglalkozásként gyakorolható, az erdészek azonban működési területükön a vadőri teendőket is elláthatják. [R. 42. § (2) bek.]

A vadőri feladatok ellátása annyi munkával jár, hogy azt csak főfoglalkozásként lehet elvégezni. Ezért az erdészek kivételével más csak főfoglalkozásként végezhet vadőri munkát, nemcsak az állami vadászatra jogosítottaknál, hanem a termelőszövetkezeti és a haszonbérlo vadásztársaságoknál is.

Vadásztársaság tagja vadőrként nem alkalmazható. [R. 43. § (1) bek.]

A vadásztársasági tagság és a vadőrként való alkalmaztatás ugyanannál a vadásztársaságnál összeférhetetlen.

Vadásztársasági tag azonban más társaságnál sem léphet vadőri alkalmazásba, mivel feladatait az időbeli ütközések miatt nem tudná megfelelően ellátni.

A vadásztársaság a vadőr alkalmazásánál és munkaviszonyának megszüntetésénél köteles a megyei

mezőgazdasági szakigazgatási szerv, illetőleg — nagyvadas vadászterület tekintetében — az érdekelt erdőgazdaság véleményét figyelembe venni és a MAVOSZ jóváhagyását megszerezni. [R. 43. § (2) bek.]

A vadőr a járási (járási jogú városi, fővárosi kerületi, megyei jogú városi kerületi) tanács végrehajtó bizottsága mezőgazdasági szakigazgatási szervének vezetője előtt esküt tesz. [R. 43. § (3) bek.]

A vadőr legfontosabb feladatait és jogait az R. így határozza meg: A vadőr legfőbb kötelessége a gondjaira bízott vadállomány őrzése, védelme és gondozása. A vadőrök jogait és kötelességeit részletesen az országos erdészeti hatóság vezetője — az érdekelt miniszterekkel egyetértésben — „Vadőri Szolgálati Szabályzat”-ban határozza meg. [R. 42. § (3) bek.]

A vadőr szolgálati célra engedélyezett lőfegyver viselésére és használatára, valamint egyenruha viselésére jogosult. [R. 44. § (1) bek.]

A vadőrt igazolvánnyal és jelvénnel kell ellátni. Ennek módját az országos erdészeti hatóság vezetője állapítja meg. [R. 44. § (2) bek.]

A felelősség esetei. Vadkár

A vadkárok megtérítéséről az 1957. évi 43. sz. törvényerejű rendelet is intézkedett. A törvényerejű rendelet és végrehajtási rendelete a nagyvad által okozható károk elhárítása érdekében kötelezettségeket állapított meg a vadászatra jogosított és a mezőgazdasági termelő részére, s megállapította a kárfelelősséget három nagyvad által a mezőgazdaságban, valamint a vadászatra jogosított által a mező- és erdőgazdaságban okozott kárért. Emellett kivételeket tett a kárfelelősség tekintetében és meghatározta a vadkáreljárás szabályait.

A törvényerejű rendelet megjelenése után 1959-ben kihírdették a Magyar Népköztársaság Polgári Törvénykönyvét, amely megszabta a károkért való felelősség egész rendszerét — beleértve a szerződésen kívül okozott károkért való felelősséget is — és megadja a szabályokat a felelősség egyes eseteire.

A Polgári Törvénykönyv vonatkozó rendelkezései azonban nem alkalmazhatók minden fenntartás nélkül a vadgazdálkodással kapcsolatos károkért való felelősség egyes eseteire, mivel — amint azt az EVT általános indokolása is megállapítja — a vad által okozott károk különleges jellegűek. A törvény ezért kimondja:

A vadkárok megtérítésének módját a Minisztertanács külön rendelettel állapítja meg. [EVT 34. § (4) bek.]

A törvényadta felhatalmazás azonban valójában nemcsak az általánostól eltérő kármegtérítési mód

megállapítására terjed ki. Az Országgyűlés — ahogy az általános indokolás megállapítja — a vadászat és a vadgazdálkodás részletes szabályainak megállapításán felül a vadkárért való felelősség és a vadkárral kapcsolatos egyéb kérdések rendezésére is felhatalmazta a Minisztertanácsot.

A Minisztertanács rendelete ennek alapján az általános szabályoktól eltérő rendelkezések egész sorát léptette életbe a vadgazdálkodással kapcsolatos károkkért való felelősség és az ezzel összefüggő kérdések tekintetében.

A szarvas, a dám, a vaddisznó és a muflon életmódja (legelés, rágás, taposás, kéreghántás és túrás) folytán a mezőgazdaságban keletkezett kárért (a továbbiakban: vadkár) a vadászatra jogosított felelős. [R. 45. § (1) bek.]

Az R. az előző jogszabálytól eltérően a szarvas, vaddisznó és a dám mellett a muflont is azok közé a vadfajok közé sorolja, amelyeknek életmódja folytán ha kár keletkezik a mezőgazdaságban, azért a vadászatra jogosított tartozik felelősséggel.

A vadászatra jogosított felelős az (1) bekezdésben felsorolt vadfajok által vadászaton kívül személyekben és dologban okozott egyéb kárért is. Nem köteles az ilyen kárt megtéríteni, amennyiben azt a károsult vagy más személy felróható magatartása okozta. [R. 45. § (2) bek.]

A vadászatra jogosított tehát a négy nagyvad, a szarvas, a dám, a vaddisznó és a muflon által okozott kárért akkor is felel, ha a kár nem a mezőgazdaságban keletkezik, hanem a vadak valamelyike vadászaton kívül embert sért meg, vagy dologban okoz kárt. Felel pl. akkor is, ha a vaddisznó valakit meg-

sebesít, vagy ha a szarvas gépkocsinak rohan neki és abban anyagi kárt okoz.

A polgári jog vonatkozó szabályait alkalmazva a bíróság azonban ilyen esetekben sem ítéli meg a kártérítést, ha pl. beigazolódik, hogy a vaddisznó azért támadott, mert vagy maga a sebesült, vagy más személy ingerelte, illetve hogy a gépkocsi vezetője szándékosan hajtott neki a vadnak. Ha a szarvas, dóm, vaddisznó vagy muflon vadászat közben okoz kárt személyekben vagy dologban, a károsult az R. 45. §-ának — a következőkben tárgyalandó — (3) bekezdése alapján léphet fel kártérítési igénnyel a vadászatra jogosítottal szemben.

A vadászatra jogosított felelős azért a kárért is, amelyet a vadászattal összefüggésben okozott. [R. 45. § (3) bek.]

Ennek a rendelkezésnek alapján felel a vadászatra jogosított (pl. a vadásztársaság, mint jogi személy) azért, ha tagjai vadászat közben a veteményt letaposák.

Nem felelős a vadászatra jogosított a vad által az erdőgazdálkodásban okozott kárért, továbbá az (1) bekezdésben fel nem sorolt vadfajok által vadászaton kívül személyekben és dolgokban okozott kárért. A bérkilövésre alakult vadásztársaságot és a bérkilövésre szerződött magánszemélyt az (1) és (2) bekezdés szerinti kártérítési felelősség sem terheli. [R. 45. § (4) bek.]

Az erdőgazdálkodásban okozott kárért az 1957. évi 43. sz. törvényerejű rendelet sem kötelezte kártérítésre a vadászatra jogosítottat.

Hézagpótló és egyben az általánostól eltérő kárfelelősségi szabályt állapít meg az R. azáltal, hogy az

említett négy nagyvadtól eltekintve az összes többi vadfaj által személyekben vagy dolgokban vadászaton kívül okozott kárért mentesíti a vadászatra jogosítottat a felelősség alól.

A bérkilövésre alakult vadásztársaságot az előző jogszabály alapján sem lehetett felelősségre vonni a szarvas, dám és vaddisznó által a mezőgazdaságban okozott kárért. Az R. a bérkilövőkön tovább könnyít azzal, hogy egyrészt a bérkilövésre szerződött magánszemélyt is mentesíti a vadkár megtérítésének felelőssége alól, másrészt kimondja, hogy a bérkilövésre alakult vadásztársaságot és a bérkilövésre szerződött magánszemélyt azért a kárért sem lehet felelőssé tenni, amelyet a szarvas, dám, vaddisznó és a muflon vadászaton kívül személyekben vagy dolgokban okoz.

A vadkár megelőzése, illetve csökkentése érdekében a nagyvadas vadászterületet kezelő (használó) vadászatra jogosított köteles

a) a vadászterület veszélyeztetett mezőgazdasági területein a mezőgazdasági termelvények őrzéséről — a termelvényeket veszélyeztető szarvas, dám, vaddisznó és muflon elriasztásával — gondoskodni;

b) a 25. § (3) bekezdésében meghatározott kötelezettségének teljesítésén felül a szarvas, dám, vaddisznó és muflon részére a károsítás idején megfelelő ételmet biztosítani;

c) a károsítás veszélyét a mezőgazdasági ingatlan kezelőjének (használójának) tudomására hozni és őt a (2) bekezdésben megállapított kötelezettségére figyelmeztetni;

d) rendszeres vadkárelhárító vadászatokát tartani.
[R. 46. § (1) bek.]

Azoknak a károknak az elhárítása, amelyek a

szarvas, dám, vaddisznó és a muflon életmódja folytán keletkezhetnek a mezőgazdasági termelvényekben, jelentős mezőgazdasági érdekek. Közvetlen érdeke azonban természetesen a vadászatra jogosítottoknak is. Az R. ezért teszi a vadászatra jogosított kötelességévé, hogy a vadászterület veszélyeztetett mezőgazdasági részein gondoskodják a négy nagyvadnak a mezőgazdasági termelvényektől való elriasztásáról.

Bár az R. erre nem tér ki, célszerű ha a vadászatra jogosított különböző és minél gyakrabban változtatott módszereket alkalmaz a négy nagyvad elriasztására. A huzamos ideig alkalmazott riasztási módszert ugyanis a vad könnyen megszokja és így az hatástalanná válik.

Az R. 25. § (3) bekezdésének d) pontja a nagyvadas vadászterületen vadászatra jogosított kötelességévé teszi, hogy nagyvadetetőket állítson fel és a hasznos nagyvad etetéséről a szükséghez mérten gondoskodják.

A nagyvadat nemcsak télen szükséges etetni, amikor a vadászterületen kevés élelmet talál. A mezőgazdasági termelvények fejlődésének és beérésének idején a vad nem szenved ugyan hiányt, táplálkozásával mégis jelentős károkat okoz a mezőgazdaságban. Ezért kell a vadászatra jogosítottoknak ezekben a hónapokban is gondoskodnia arról, hogy a mezőgazdasági termelvényekhez hasonló minőségű és mennyiségű táplálékot biztosítson az erdőben a vad számára. Az óvatos vad ugyanis, ha igényeit az erdőben is kielégítheti, nem megy ki a mezőre, ahol kevesebb biztonságot élvez. Ha a vadat megfelelő időben és helyen ellátják táplálékkal, jelentős mértékben csökkenteni lehet a vadkárt.

A mezőgazdasági ingatlan használója többnyire aszerint fordul meg területének egyik vagy másik részén, hogy hol mikor van dolga. A vadászatra jogosított viszont egész területén rendszeres és folyamatos ellenőrzést végez. A vadkár veszélye tehát feltehetően hamarabb jut a vadászatra jogosított, mint a mezőgazdasági termelő tudomására.

Az R. ezért teszi a vadászatra jogosított köteleességévé, hogy a károsítás veszélyét a mezőgazdasági ingatlan kezelőjének (használójának) tudomására hozza és így őt kellő időben figyelmeztesse vadkárelhárítási kötelezettségeire.

Ha a vadállomány mennyisége nem lépi túl a megfelelő szintet, a vadkár elhárítása jóval könnyebb. A megfelelő helyeken tartott vadkárelhárító vadászatokkal ezen felül az is elérhető, hogy a vad a veszélyeztetett helyekről elszokjék és állandó tartózkodási helyét ott válassza meg, ahol kevesebb kárt okozhat a mezőgazdaságban. A vadkár legkisebb mértékre való szorításához fűződő népgazdasági érdekekre tekintettel a mezőgazdasági ingatlan kezelője (használója) a vadkár megelőzése, illetve csökkentése érdekében köteles a veszélyeztetett termelvények őrzésében és a szarvas, dám, vaddisznó, muflon elriasztásában közreműködni. [R. 46. § (2) bek.]

A vadkár elhárítása elsősorban a mezőgazdasági ingatlan használójának érdeke.

A polgári jog általános szabályai szerint a károsult a kár elhárítása, illetve csökkentése érdekében úgy köteles eljárni, ahogy az tőle az adott helyzetben általában elvárható.

Az R. megállapítja, hogy a mezőgazdasági ingatlan használójától mi várható el, vagyis hogy őt milyen

kötelezettségek terhelik a vadkár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében. Az illetékes szerv tehát a vadkártérítési igény elbírálásakor azt is megvizsgálja, hogy a mezőgazdasági ingatlan használója eleget tett-e a tőle elvárható módon és mértékben az R. által megállapított vadkárelhárítási, illetve csökkentési kötelezettségének, vagy sem.

Ha a mezőgazdasági ingatlan használója nem működött közre az R.-ben megállapított módokon a népgazdasági érdekek miatt is fontos vadkárelhárításban, illetve a vadkárnak a lehető legkisebb mértékre való leszorításában, nem számíthat vadkártérítésre. A polgári jog általános szabályai szerint ugyanis nem kell megtéríteni a károsult részére a kárnak azt a részét, amely a károsult kárelhárítási, illetőleg csökkentési kötelezettségének elhanyagolásából származik.

A mezőgazdasági termelőnek ez a kötelezettsége jelen esetben a veszélyeztetett termelvények őrzésében, valamint a szarvas, dám, vaddisznó és muflon elriasztásában való közreműködés.

A mezőgazdasági ingatlan kezelője (használója) és az a nagyvadas vadászterületet kezelő (használó) vadászatra jogosított, amelyiknek vadászterületéről a szarvas, dám, vaddisznó, muflon a mezőgazdasági ingatlanra kivált, — évente február 15. napjáig (az 1962. évben március 15. napjáig) írásbeli megállapodást köthet. Ebben megállapodnak abban, hogy — az előző §-ban meghatározott kötelezettségeiken belül — adott területekre az egyik és a másik felet milyen feladatok terhelik. A felek abban is megállapodhatnak, hogy — a vadkár elhárítása és csökkentése érdekében vállalt feladatok egymás között megosztott mértékéhez képest — a nagyvadas vadászterületen vadá-

szatra jogosított a mezőgazdasági ingatlan kezelője (használója) részére vadkártérítés fejében és az őrzésben, elriasztásban való közreműködésért meghatározott pénzösszeget fizet. [R. 47. § (1) bek.]

Az elmúlt évek tapasztalatai ismételten beigazolták, hogy a vadkárelhárítással kapcsolatosan a mezőgazdasági területek használói és a vadászatra jogosítottak egyaránt mulasztásokat követtek el. Ennek egyik oka az volt, hogy a két fél nem igyekezett összehangolni vadkárelhárítási feladatait. Előfordult, hogy ugyanazon a területen, ugyanabban az időben mindkét fél végzett vadkárelhárító tevékenységet, még pedig egyikük feleslegesen; másik területrészen viszont egyáltalán nem folytattak vadkárelhárítást.

A mezőgazdasági termelőt igen sokszor akadályozta a vadkárelhárításban, hogy nem volt rá pénze. Ha ezt a vadászatra jogosított előre biztosította volna részére, a termés kisebb része pusztult volna el, ami mindkét fél, de természetesen a népgazdaság számára is előnyösebb lett volna.

A termelő részére azonban más szempontból is előnyös, ha a vadkártérítést minél hamarabb megkapja, lehetőleg már előre. Az R. lehetőséget is nyújt erre. A kárártalány megállapításakor természetesen figyelembe kell venni azt is, hogy a vadászatra jogosított vadkárelhárítási tevékenysége szintén pénzbe kerül.

A felek számára nem kötelező, hogy egymás között megállapodjanak. Ha azonban megállapodnak, írásban rögzíteniük kell, hogy az R. 46. §-ában csak általánosságban megszabott kötelezettségi körön belül pontosan milyen feladatok terhelik az adott területrészekre a mezőgazdasági termelőt, illetve a vadászatra jogosítottat. Rögzíteniük kell pl. azt, hogy a

vadászatra jogosított a károsítás veszélyét milyen formában hozza a termelő tudomására, vagy hogy a rendszeres vadkárelhárító vadászatokat hogyan fogja megtartani. Másik részről meg pl. azt, hogy a mezőgazdasági termelő az egyes területrészekben hogyan, milyen formában vesz részt a veszélyeztetett termelvények őrzésében és milyen módon fog közreműködni a négy nagyvad elriasztásában.

Bár az előre megállapított összeg az őrzésben, a nagyvad elriasztásában való közreműködés ellenértékét is magában foglalja, a pénz végeredményben mégis kárátalány. Ebből következik, hogy ha a károsult előre megkapja a kárátalányt, azon felül jelentkező kára miatt nem léphet fel anyagi igényyel.

A mezőgazdasági ingatlan kezelője (használója), ha a nagyvadas vadászterületet kezelő (használó) vadászatra jogosítottal az előző bekezdés alapján határozott pénzösszeg fizetésében állapodott meg, ezen felül vadkár térítése fejében, a vadászatra jogosítottal szemben egyéb igényt nem érvényesíthet. [R. 47. § (2) bek.]

A vadkár-térítési eljárás

Ha a mezőgazdasági ingatlan kezelője (használója) vadkárelhárítási, vadkárcsökkentési kötelezettségének eleget tett, mégis vadkárt szenvedett, és a vadászatra jogosítottal határozott pénzösszeg fizetésére előre nem állapodott meg, vadkárának megtérítését a 49—51. §-ok szerint követelheti attól a nagyvadas vadászterületet kezelő (használó) vadászatra jogosítottól, amelynek területéről a szarvas, dám, vaddisznó vagy muflon kiváltott. [R. 48. § (1) bek.]

Ha a felek nem állapodnak meg előre a kárártalányban, a vadkárt szenvedett termelő — feltéve, hogy vadkárelhárítási, csökkentési kötelezettségének kellően eleget tett — az R-ben meghatározott államigazgatási úton követelheti kárának megtérítését.

A vadgazdálkodással kapcsolatban keletkezett egyéb kár miatt az igény érvényesítésére vonatkozó jogszabályok rendelkezései az irányadók. [R. 48. § (2) bek.]

A mezőgazdasági termelő és a nagyvadas vadászatra jogosított csak a szarvas, dám, vaddisznó és muflon által a mezőgazdaságban okozott kár, vagyis a közönséges értelemben vett vadkár megtérítésére állapodhat meg egymással kárártalányban. Megállapodásuk nélkül államigazgatási úton is csak az ilyen értelemben vett vadkár miatti igényt lehet az R-ben megszabott eljárási úton érvényesíteni.

A vadgazdálkodással kapcsolatban azonban másféle károk is keletkezhetnek. Az egyéb ilyen károkra, pl. szarvas, dám stb. által emberek testi épségének megsértése folytán okozott károkra az R. nem állapít meg különleges eljárási módot. Ezekre nézve a vonatkozó jogszabályok — polgári perrendtartás, büntető eljárási szabályok, a szabálysértési eljárásra vonatkozó rendelkezések — szerint kell és lehet érvényesíteni a kártérítési igényt.

A vadkár megállapítására és a kártérítés összege tekintetében javaslattételre minden olyan községben (városban), amelyben vadkár előfordul, a községi, városi (fővárosi, városi kerületi) tanács végrehajtó bizottsága évente február 1. napjáig (az 1962. évben március 1. napjáig) vadkárbecslő bizottságot (a továbbiakban: bizottság) alakít. [R. 49. § (1) bek.]

Az előző, jogszabállyal ellentétben az R. a bizottság megalakítására nem március 1-ét, hanem február 1-ét jelöli ki végső határidőül.

A bizottság elnöke a tanács végrehajtó bizottságának képviselője, tagjai az érintett mezőgazdasági ingatlanok kezelőinek (használóinak), valamint a nagyvadas vadászterületen vadászatra jogosítottak képviselői. Ha a nagyvadas vadászterületen nem az állami erdőgazdaság a vadászatra jogosított, a bizottságnak az érdekelt erdőgazdaság képviselője is tagja. [R. 49. § (2) bek.]

A bizottság elnökét és tagjait a büntetőtörvények alkalmazása szempontjából hivatalos személynek kell tekinteni. [R. 49. § (3) bek.]

Az R. a vadkárbecslő bizottság szerepének fontosságát emeli ki azzal, hogy annak elnökét és tagjait a büntetőtörvények alkalmazása szempontjából hivatalos személynek minősíti. A bizottság elnökének és tagjainak már csak ezért is páratlanul, öntudatosan, a felek és a népgazdaság érdekeinek megfelelően kell ellátniuk feladatukat.

A bizottság megalakulása után az elnök nevét és lakhelyét a helyben szokásos módon közhírré kell tenni. [R. 49. § (4) bek.]

A mezőgazdasági ingatlan kezelőjének (használójának) a 48. § (1) bekezdése alapján vadkár megtérítése iránti igényét a bizottság elnökéhez a kártételtől számított öt nap alatt kell bejelentenie. E határidőn túl bejelentett kárigényt figyelembe venni nem szabad. (R. 50. §.)

Az R. a mezőgazdasági termelők érdekeit szolgálja, midőn az előző jogszabályban megállapított három nap helyett öt napban állapítja meg azt az időt, ame-

lyen belül a vadkártérítési igényt — a kártétel napjától számítva — érvényesíteni lehet. Fenntartja viszont azt a rendelkezést, hogy határidőn túl bejelentett kárigényt nem szabad figyelembe venni.

A karbejelentéstől számított tíz napon belül a bizottság a helyszínen előzetes kárbecslési eljárást köteles lefolytatni. Az eljárásról jegyzőkönyvet kell felvenni, melyben a vadkárért való felelősség és a kár megállapításának szempontjából fontos minden adatot fel kell venni. [R. 51. § (1) bek.]

Az előzetes kárbecslési eljárás lebonyolítására megállapított határidőt az R. nyolc napról tíz napra emeli fel.

A vadkárért való felelősség és a kár megállapítása szempontjából fontos, jegyzőkönyvbe veendő adatok a következők:

a károsult mezőgazdasági ingatlan kezelők (használók) neve és lakcíme (székhelye);

a vadkárért felelős vadászatra jogosított neve és székhelye;

annak feltüntetése, hogy a vadkárt szarvas, dám, vaddisznó, vagy muflon okozta-e;

a vadkár milyen ültetvényben és milyen kiterjedésű területen keletkezett;

a vadkár előreláthatólag milyen terméskieséssel jár.

Mint a vadkárért való felelősség megállapítása szempontjából igen fontos adatot, a jegyzőkönyvbe mindig fel kell venni azt, hogy a károsult milyen mértékben tett eleget vadkárelhárítási, illetve csökkentési kötelezettségének.

A kártérítést az érvényes hatósági szabad felvásárlási árak alapulvételével kell megállapítani. A kártérítés összegéből le kell vonni azokat a költségeket,

amelyek a kiesett terméssel kapcsolatban a betakarításig felmerültek volna. [R. 51. § (2) bek.]

A bizottság a kármegállapítási eljárást gabonafélékre nézve minden évben augusztus 31. napjáig, egyéb termelvények tekintetében november 30. napjáig köteles befejezni és a jegyzőkönyvet további nyolc nap alatt a megyei mezőgazdasági szakigazgatási szervnek megküldeni. [R. 51. § (3) bek.]

Az R. az augusztus 31-i és november 30-i határidő megállapításával meghosszabbította az előző jogszabályban meghatározott határidőket egy-egy hónappal.

A megyei mezőgazdasági szakigazgatási szerv a jegyzőkönyvet felülbírálja, a kárt és kártérítés összegét, valamint a károsult ingatlan kezelőt (használót) és a kártérítésre kötelezetteket megállapítja s elrendeli a kártérítésnek a károsult ingatlan kezelő (használó) részére harminc napon belül való megfizetését. [R. 51. § (4) bek.]

A megyei mezőgazdasági szakigazgatási szerv határozata ellen államigazgatási úton fellebezésnek helye nincs, a határozatot azonban — jogszabálysértés, esetén — bíróság előtt keresettel meg lehet támadni. [R. 51. § (5) bek.]

Az R. a megyei mezőgazdasági szakigazgatási szerv határozata ellen államigazgatási úton kizárja a fellebbezés lehetőségét, de megengedi, hogy a vadkártérítés ügyben hozott határozatot bíróság előtt keresettel meg lehessen támadni. A keresetet a mezőgazdasági ingatlan használója és a vadászatra jogosított egyaránt beadhatja.

Kereset benyújtásának azonban csak akkor van helye, ha a megyei mezőgazdasági szakigazgatási szerv határozata jogszabályt sértett.

A keresetet az ellen a megyei mezőgazdasági szakigazgatási szerv ellen kell benyújtani, amelyik a határozatot hozta, mégpedig vagy magánál a megyei mezőgazdasági szakigazgatási szervnél, vagy az illetékes járásbírósnál, a megtámadható határozat közlésétől számított 30 napon belül. E határidő jogvesztő, ha tehát az érdekelt a 30 napot elmulasztja, a vadkárterítési ügyben hozott megyei határozatot már nem támadhatja meg bíróság előtt sem. A határidők elmulasztásával kapcsolatban azonban igazolási kérelmet lehet benyújtani. A kereset elbírálása a járásbírósnak, illetve a városi, városi kerületi bíróság hatáskörébe és annak a bíróságnak az illetékességébe tartozik, amelyik a határozatot hozó megyei mezőgazdasági szakigazgatási szerv székhelyén működik.

A járásbírósnak az ügyet tárgyaláson kívül is elbírálnia. Ha a rendelkezésre álló adatok alapján a megyei határozat hatályon kívül helyezése vagy megváltoztatása várható, a bíróság a végrehajtást felfüggesztheti.

Ha a bíróság az ügy érdemében hozott határozatot, államigazgatási úton ugyanabban az ügyben, azonos tényállás mellett, nincs helye új eljárásnak. A bíróság jogerős határozata köti az államigazgatási szervet.

VADGAZDÁLKODÁSI ALAP

A törvény a vadgazdálkodás fejlesztése céljából lehetőséget nyújt külön alap létesítésére.

A vadgazdálkodás fejlesztése céljára a vadgazdálkodással és a vadászattal kapcsolatos bevételekből Vadgazdálkodási Alapot lehet létesíteni. [EVT 35. § (4) bek.]

Az R. pedig elrendeli az alap létesítését:

A vadgazdálkodás fejlesztése céljára a vadgazdálkodással kapcsolatos bevételekből Vadgazdálkodási Alapot kell létesíteni. [R. 52. § (1) bek.]

A Vadgazdálkodási Alapot az országos erdészeti hatóság vezetője az érdekelt miniszterekkel és országos hatáskörű szervek vezetőivel egyetértésben — az Országos Vadgazdálkodási és Vadászati Tanács által megadott irányelvek alapján — az országos vadkereskedelmi szerv által eladott élővad árából, a termelőszövetkezeti vadásztársaságok által fizetett vadgazdálkodás fejlesztési hozzájárulásból, valamint a bérkilövési díjakból és egyéb pénzügyi forrásból létesíti. [R. 52. § (2) bek.]

A Vadgazdálkodási Alap felhasználásáról — az Országos Vadgazdálkodási és Vadászati Tanács által megadott irányelvek és a pénzügyminiszter által meghatározott pénzügyi keretszabályok alapján — az országos erdészeti hatóság vezetője dönt. [R. 52. § (3) bek.]

A VADGAZDÁLKODÁS ÉRDEKEINEK VÉDELME HATÓSÁGI ELJÁRÁSOK ÚTJÁN

Az 1957. évi 43. sz. törvényerejű rendelet a vadgazdálkodás különleges érdekeinek büntetőjogi védelmére orvvadászat büntette néven új bűncselekményt iktatott be jogrendszerünkbe. A törvényerejű rendelet ezenkívül számos szabálysértési tényállást teremtett, 1000 Ft-ig és 500 Ft-ig terjedhető pénzbírsággal fenyegetve azokat a személyeket, akik a termelési ág érdekei ellen vétének. Az orvvadászat büntette miatt jogerősen elítélt személy fegyvertartási engedélyének és vadászjegyének bevonását, a bűncselekmény elkövetése során elejtett vagy elfogott vad elkobzását és a kárt szenvedett részére való kiadását szintén elrendelte.

Az EVT nem tartalmaz büntető rendelkezéseket, a Büntető Törvénykönyv pedig nem ismeri az orvvadászat büntetettét. A vadgazdálkodás büntetőjogi védelme ennek ellenére semmit sem csökkent.

A vadgazdálkodással összefüggésben sokféle bűntettet lehet elkövetni, s ezek gyakran súlyos elbírálás alá esnek. Ez magától értetődő is olyan területen, ahol a termelési ág folytatásával kapcsolatos tevékenység nagyrésze szinte szükségképpen fegyverhasználattal jár, és ahol a bűntettet elkövetők fokozott büntetőjogi védelemben részesülő dolgozókkal találják magukat szemben.

Büntetőjogi vonatkozásban azonban mégis az a legfigyelemreméltóbb, hogy a vad értékes vagyontárgy, s a vele való gazdálkodásnak a népgazdaság szempontjából igen nagy jelentősége van. Ez a magyará-

zata annak, hogy a vadgazdálkodás érdekeinek sérelmére elkövetett cselekmények között a vagyon elleni, javak elleni bűntettek szerepelnek legnagyobb számban.

A Büntető Törvénykönyvnek a társadalmi tulajdonra vonatkozó és egyéb rendelkezései változatlan eréllyel védik továbbra is a vadgazdálkodás érdekeit.

Az R. változatlanul fenntartja az 1957. évi 43. sz. törvényerejű rendeletnek azt a rendelkezését, hogy a büntettet elkövető személytől a vadászfegyvertartási engedélyt és a vadászejegyet vissza kell vonni. Ilyen tekintetben azonban a megtorlást és egyúttal a megelőzést is hatékonyabbá teszi.

a) Azelőtt csak a jogerősen elítélt orvvadász fegyvertartási engedélyét és vadászejegyet kellett visszavonni. Ezentúl viszont a visszavonás mindazokat sújtja, akik a vadgazdálkodással kapcsolatban büntettet követnek el, még ha nem jogerős is az ítélet. Be kell vonni a fegyvertartási engedélyt, valamint a vadászejegyet akkor is, ha pl. az illetőt amiatt ítélték el, mert vadászat közben, tehát azzal kapcsolatban valakit megsebesített.

b) Az előző jogszabály csak büntett miatt jogerősen elítélt személyekről beszélt, az R. viszont akkor is lehetőséget nyújt a vadászejegy visszavonására, ha az elkövetőt szabálysértés miatt bírságolták meg, szintén nem kötve ki azt, hogy a szabálysértési határozat jogerős legyen.

c) Az R. arról is intézkedik, hogy akitől a vadászejegyet visszavonták, meghatározott ideig ne kaphasson ismét vadászejegyet.

A vadgazdálkodással kapcsolatban elkövetett büntett miatt elítélt személytől a vadászfegyvertartási

engedélyt és a vadászjegyet vissza kell vonni. A vadgazdálkodással kapcsolatban elkövetett szabálysértés miatt megbírságolt személy vadászjegyét vissza lehet vonni. [R. 55. § (1) bek.]

Annak a személynek, akinek a vadászjegyét visszavonták, a büntető ítélet, illetve a szabálysértési határozat jogerőre emelkedésétől számított három évig vadászjegyet kiadni nem szabad. [R. 55. § (2) bek.]

A vadászjegyet kiadó szervnek ahhoz, hogy az 55. §-ban foglalt rendelkezéseknek eleget tudjon tenni, tudomást kell szereznie a marasztaló határozatokról.

A büntetőbíróság, illetőleg a szabálysértési hatóság a vadgazdálkodással kapcsolatban büntettet, illetve szabálysértést megállapító határozatát a megyei mezőgazdasági szakigazgatási szervnek is köteles megküldeni. (R. 56. §.)

Ha valaki ellen vadgazdálkodással kapcsolatban elkövetett büntett miatt eljárást indítanak, a büntető eljárásra vonatkozó szabályok szerint a sértett, mint magánfél, a terhelttel szemben érvényesítheti a bűncselekmény folytán keletkezett polgári jogi igényét. A sértettnek az elsőfokú büntető eljárás során kell bejelentenie polgári jogi igényét, legkésőbb azonban a bíróságnak az ítélethozatal céljából való visszavonulásáig.

A bíróság, ha arra lehetőség van, az ítéletben érdemi — elutasító vagy helytadó — döntést hoz a polgári jogi igényről. Ebben az esetben egyéb törvényes úton nincs helye további eljárásnak az igény érvényesítése ügyében.

Ha a polgári jogi igény érdemi elbírálása jelenté-

kenyen késleltetné a büntető eljárás befejezését, a büntetőbíróság mellőzi az érdemi döntést ebben a tárgyban és ítéletében arra utasítja a magánfelet, hogy igényét a rendelkezésre álló egyéb törvényes úton érvényesítse. [A büntető eljárásról szóló 1962. évi 8. sz. tvr. 229. §-ának (3) bekezdése.]

A törvény arra is lehetőséget nyújt, hogy a sértett a szabálysértési hatóság előtt érvényesítse kárigényét az ellen, akivel szemben az R-ben meghatározott valamelyik szabálysértés miatt eljárást indítottak.

A vonatkozó jogszabály így szól: A szabálysértési hatóság a szabálysértéssel okozott kár megtérítését rendelheti el, ha a kár a 200 forintot nem haladja meg és a sértett a kártérítés iránti igényét a szabálysértési eljárás során az elsőfokú határozat meghozatala előtt bejelentette, feltéve, hogy a kártérítési igény érdemi elbírálása a szabálysértési eljárás befejezését nem hátráltatja. Ha az elkövető a kártérítési igény jogalapját ésösszepszerűségét elismeri, a szabálysértési hatóság a 200 forintnál magasabb, de 1000 forintot meg nem haladó kár megtérítését is elrendelheti. Egyébként a kártérítési igény érvényesítése bírósági útra tartozik (1959. évi 36. sz. tvr. 4. §).

Mind a büntető eljárás, mind a szabálysértési eljárást megállapító jogszabály csak lehetőséget nyújt a sértettnek kárigénye érvényesítésére, kötelezni azonban nem kötelezi rá. Ha viszont a sértett nem követelné kárának megtérítését, kétéssé válhatna a marasztaló büntetőbírói, illetve szabálysértési határozat nevelő hatása. A vadgazdálkodás hatékonyabb védelme és a vadgazdálkodást sértő cselekmények eredményesebb megelőzése érdekében rendeli el az R. azt, hogy a vadászatra jogosított, ha kára keletkezik, pol-

gári jogi igényét a hatósági eljárás során érvényesítse.

A vadgazdálkodással kapcsolatban elkövetett bűntett, vagy szabálysértés miatt induló eljárások során a vadászatra jogosított — ha kára keletkezik — polgári jogi igényét érvényesíteni köteles. (R. 57. §.)

A TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELETÉNEK HATÁLYBALÉPTETÉSÉVEL KAPCSOLATOS RENDELKEZÉSEK

Az erdőkről és a vadgazdálkodásról szóló 1961. évi VII. törvénynek vadgazdálkodás és vadászat című IX. fejezete — a törvény 44. § (1) bekezdése alapján — 1962. január 1-én lépett életbe. Ugyanezen a napon veszítette hatályát — a törvény 44. § (2) bekezdésének rendelkezése folytán — a vadásatról és a vadgazdálkodásról szóló előző jogszabály, az 1957. évi 43. sz. törvényerejű rendelet.

Az R. legnagyobb része szintén 1962. január 1-én lépett hatályba. Ez alól csak a szabálysértési rendelkezésekre vonatkozó rész a kivétel. Az R. ugyanis csak 1962. február 9-én jelent meg a Magyar Közönyben, így törvényességi akadálya lett volna annak, hogy a jogszabály visszamenőleges hatályt adjon szabálysértési és egyéb hatósági eljárásokra vonatkozó rendelkezéseinek.

Az R. 53—57. §-ai kihirdetésének napján lépnek hatályba, egyéb rendelkezéseit 1962. január 1. napjától kell alkalmazni. [R. 58. § (1) bek.]

Az R. végül úgy intézkedik a rendelkezéseivel elentétes korábbi jogszabály hatályon kívül helyezéséről, illetve módosításáról, hogy 1962. évi január 1. napjával hatályukat veszítik a következő jogszabályok:

— a vadászati jog haszonbérének megállapításáról szóló 98/1950. (IV. 1.) M. T. sz. rendelet;

— az eleven hasznos vadnak s a hasznos szárnyas vad tojásainak forgalombahozatala és szállítása tárgyában kiadott 36. 219/1910. P. M. sz. rendelet;

— a vadőri szakvizsgáról szóló 72.100/1936. F. M. sz. rendelet;

— a vadásztársaságok alapszabályainak elkészítése és láttamozása végett való felterjesztése tárgyában kiadott 291.684/1946. B. M. sz. rendelet és az ennek kiegészítésére kiadott 450.000/1947. B. M. sz. rendelet;

— a vadászati felügyelői szakvizsgáról szóló 126.380/1947. B. M. sz. rendelet;

— a vadászjegyről és a fegyver igazolványról szóló 126.300/1947. F. M. sz. rendelet,

— a vadászatnak a tógazdaságok területén gyakorlása tárgyában kiadott 177.150/1948. F. M. sz. rendelet;

— a vadásztársaságokról szóló 5.643—1/23/1951. (VIII. 18.) B. M. sz. rendelet;

— az apróvadás vadászterületek vadászatáról szóló 18.086/1951. (VIII. 17.) F. M. sz. rendelet;

— a vadászatról és vadgazdálkodásról szóló 1957. évi 43. sz. törvényerejű rendelet végrehajtásáról szóló 5/1958. (II. 13.) F. M. sz. rendelet;

— a vadásztársasági vadőrök szolgálati szabályzatának kiadásáról szóló 5/1960. (II. 5.) F. M. sz. rendelet; végül

— a vadászati idény és a tilalmi idők megállapításáról szóló 15/1961. (VIII. 1.) F. M. sz. rendelet. [R. 58. § (4) bek.]

Az ebtartási szabályok újabb megállapítása tárgyában kiadott 175.940/1948. F. M. sz. rendelet 1. § (2) és (3) bekezdése a jelen rendelet 36. § (2) bekezdésének megfelelően módosul. [R. 58. § (5) bek.]

96

1851

/1866/

T Á R G Y M U T A T Ó

Apróvad: 40,

Apróvadás vadászterület: 18, 19, 40, 41, 55,

Állami gazdaság vadgazdálkodása: 13, 14,

Állami vadgazdaság vadgazdálkodása: 13,

Átvonuló madárfajok vadászata: 49,

Bérkilövés — bérkilövő: 13, 15, 16, 17, 21, 25, 65,

Bérkilövő vadásztársaság: 30, 31, 65,

Büntetőjogi eljárások: 59, 60, 77, 78,

Büntetőjogi rendelkezések: 12, 59, 60, 77, 78,

Csenderesek létesítése: 41,

Cserkészút-hálózat létesítés: 43,

Dúvad: 38,

Fácánkeltető (fogoly) létesítés: 41, 43,

Fejlesztési hozzájárulás: 14, 33,

Fertőző betegség vadállományban: 44,

Fogoly-fácáneltető létesítés: 41, 43,

Hasznos vad: 33, 39, 40, 48,

Hasznos vad vadászata: 50, 51, 56,

Haszonbérlet: 13, 14, 15, 32,

Haszonbérleti szerződés: 32, 33,

Haszonbérelő vadásztársaság: 30, 31, 52,

Hivatásos vadász: 26,

Ivararány kialakítás: 47, 48, 54, 55,

Jogszabályok: 82, 83,

Kártékony vad, — vadászata: 39, 40, 51,

Kíméleti terület: 44, 45,

Lőjegyzék: 44,

MAVOSZ: 34, 60,
— felügyelete: 35,

Nagyvad: 40,
Nagyvadas vadászterület: 18, 19, 40, 42, 43,
Nagyvad-etetők: 42,

Országos Vadgazdálkodási és Vadászati Tanács: 22, 23, 36,
Orvvadászat: 77,
Önálló vadgazdálkodási egység (vadászterület): 18,

Sózók létesítése: 42, 43,

Szabálysértés: 26, 27, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 55, 80, 81,
Szakmai felügyelet: 20, 21,

Tenyészvad: 46,
Termelőszövetkezet vadászati joga: 13,
Termelőszövetkezeti vadgazdálkodás: 14,
Termelőszövetkezeti vadásztársaság: 14, 30, 31, 33, 52,
Tilalmi idők: 50, 53, 56,
Törzsállomány: 48,
Tulajdonjog: 11, 12,

Vad-vadfajok: 11, 38, 39, 46, 63,
Vadállomány: 47, 48,
Vadállomány védelme: 48,
Vadászat: 9, 10, 24, 25, 26,
Vadászati év: 49,
Vadászati idény: 49, 50, 51,
Vadászati jog: 11, 13, 15, 34,
Vadászati jog átengedése: 13, 14, 15, 16,
Vadászati jog elvonása: 15, 16, 32, 33,
Vadászati tilalom: 54, 56, 57,
Vadászati Szabályzat: 49,
Vadászatra jogosított: 15,
Vadászjegy: 24, 25, 26, 79,
Vadászjegy nélküli vadászat: 25, 26,
Vadásztársaság: 28, 29, 30, 31, 58, 60,
Vadásztársaság felügyelete: 30,
Vadásztársaság mintaalapszabálya: 29,

Vadásztársaság taglétszáma: 31,
Vadászterület: 18, 26, 27,
Vadászvizsga: 28,
Vadeltartóképesseg: 36, 42, 43, 46,
Vadföld-létesítés: 42,
Vadgazdálkodás: 9, 10, 13, 14, 37, 38,
Vadgazdálkodás, mint üzemág: 13, 14,
Vadgazdálkodási Alap: 76,
Vadgazdálkodási terv: 37, 38, 49,
Vadhasznosítás: 9,
Vadlétszámbecslés: 43, 44,
Vadkár: 62, 63, 64,
Vadkár átalány: 69, 70, 71,
Vadkárbecslő bizottság: 71, 72, 73,
Vadkárelhárítás: 65, 66, 67, 68, 69,
Vadkárfelölősség: 62, 63, 64, 65,
Vadkártérítés: 69, 70,
Vadkártérítési eljárás: 70, 71, 72, 73, 74,
Vadőr: 58, 59, 60, 61,
Vadőri Szolgálati Szabályzat: 61,
Vadvédelem: 12, 77,
Védett állatfajok vadászata: 56,
Vérfrissítés — vadtelepítés: 45, 40,
Vizeken való vadászat: 53,

1851

Kiadványszám: A 2217

Formátum: B/6

Ívszám: 4¹/₂ (A/5-ös)

Példányszám: 10100

Nyomdába adva: 1962. VI. 8.

Megjelent: 1962. IX. 15.

62.23033 Győr-Sopronmegyei Nyomda 1. telep, Sopron

Ara: 7,— Ft